

ek

IPA

velejaro kelle...

GINE

RIST

hogy ez a terv...

lyeztek horvat...

Vasiliu-Cluj...

21. Vasiliu...

meg a volt...

21. A neamti...

Lapcandó E. F.

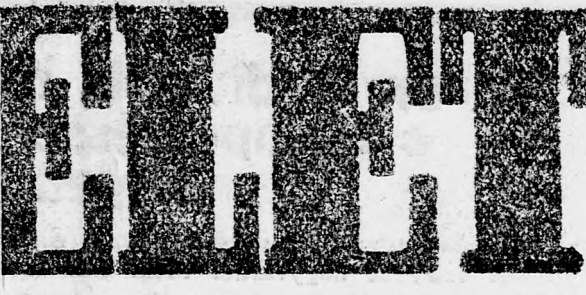
Baron L. Pop 12.

ai

Tana postak... No. 224713/329.

Dr. Rámásetter Róbert BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej... Vasárnap, 1934. dec. 23.

Maniu figyel

A badacsonyi remete, aki most másodszor vonul vissza falusi kuriájába...

Nem így történt. Maniu egy szép napon mégis csak elindult Badacsonyból...

Stelian Popescu és a vénék

Stelian Popescu, akinek környezetéből egész sereg „kormányképes” politikus jutott...

Erélyesen cáfolják a kormány és Titulescu lemondását

Csak a kormány átszervezéséről lehet szó

Bucuresti-Bukarest, december 22. Egyes bukaresti körökben a napokban híreket terjesztettek...

hir alaptalanságát illetőleg. A lap azonban egy van informálva...

Lengyelország rendithetetlenül hü marad a francia orientációhoz

Pilsudski marsall bizalmi emberének levele a francia frontarcosokhoz

Párizs, december 22. (Rador.) A Le Matin közli Gorecki tábornoknak, Pilsudski marsall bizalmi emberének...

nem egy kisérő bolygót. A földrajz megindokolja, a történelem igazolja...

Stelian Popescu továbbra is követeli lamandinak a kormányból való eltávolítását

A Dinu-párti lap és a Tatarescu-párti miniszter

Bucuresti-Bukarest, december 21. (Az Uj Kelet tud.) Azok a felvilágosítások, amelyekkel lamandi a kamarában...

Stelian Popescu ezután a budapesti Magyarországi című lappal polemizál...

John Simon a francia-olasz közeledésről fog tárgyalni Párizsban Flandinnal

Párizs, december 22. (Rador.) A lapok hangsúlyozzák a Flandin-Laval-Simon tanácskozások fontosságát...

Stelian Popescu cikkének megértéséhez az is hozzá tartozik, hogy az Univerul, amely a liberálisokhoz igen közel állott...

miatt kavarják fel és szórják szét a parasztság milliói között.

Ennek a parasztságnak egyéb gondja is volna, mint a kisebbségi problémával törődni.

A miniszteri tárcá iránt érzett reményteljes vagy reménytelen szerelem még nem olyan felemelő dolog...

A sárga pretoriánusok marsallja

Hatvanezer bajonett uralkodik az emberiségnek egy negyedrésze fölött. A négyszázmillió ember, akik fölött uralkodnak...

Csang-Kaj-Sek csapatait nem lehet más kina seregekkel összehasonlítani, éppugy, mint ahogy maga a marsall is messze kínó...

A kínai polgárháboruban résztvevő összes seregeket, utonállók, rablók és banditák veszik körül, akik miután a csapatok megvívták a maguk harcát...

Ákaraterő — az első benyomás, amelyet a marsall szemlélője nyer. A mi nyugati fogalmaink szerint Csang-Kaj-sek kistermetű és csaknem gyöngéd.

Egészen sajátos ellentét öltik a látogató szemébe, midőn a marsall feleségével oldalán fogadja látogatóját.

VLAS TURRA

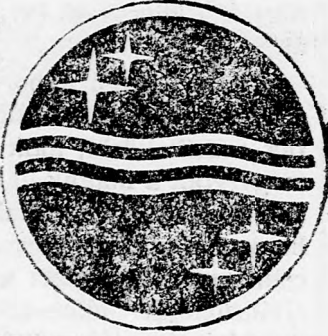
WIMPASSING

asszony, akit kimondhatatlan előneve szerint „a hajnalpir harmatcseppjének” hívnak, törekény, lányos jelenség. Modora teljesen az európai nőkre emlékeztet. Nem igen látszik meg rajta, hogy életét kizárólag harcok között tölti, hogy luxusautó helyett a ló hátán érzi magát otthon és hogy budoárját egy hevenyében összetakolt sátorban kénytelen berendezni. Csang-Kaj-ek seregeinek nincs otthona. Improvizált sátorvárosokban vannak otthon és a marsall sátra nem igen különbözik katonaiétól.

Csang-Kaj-ek löncse hívott meg, mely amerikai konzervekből és kínai nemzeti ételekből állott. Az evés alatt megkívánja a ceremónia, amelyre a marsall környezete a legnagyobb súlyt helyezi, hogy csak az ételek jóízűségéről lehet beszélni. Csak a teánál siklik át a beszélgetés politikai vizekre. Csang-Kaj-ek programja egyszerű és világos. „Még fogom tisztítani Kínát a kommunizmustól” — mondja. Egy szóval sem többet. Nem dicsekszik fegyvertényeivel, bár az utóbbi hetekben visszaverte a

EGY SZÉP
AJÁNDÉK
EGY
PHILIPS
RÁDIÓ.
KESZÜLÉK

varodi vörös csapatokat és három, az ő uralmuk alatt álló tartományt hódított meg. „A kommunizmus — mondja rövid jelentőségű szünet után — a kultúra végét jelenti. És Kínában a földkerekség legrégibb kultúráját kell megvédeni. A bolsevizmus elleni harc tehát olyan feladat, amelyet elsősorban kell teljesíteni.”

Csang-Kaj-ek nagyon jól tudja, hogy ez a harc világviszonylatban folyik és hogy nem is fogja azt eldönthetni. Meg akarja azonban tenni a magáét, azt, amivel szerte kínai hazájának tartozik. Csapatában harcolnak az utolsó fehér orosz seregek is, Uzupov herceg vezetése alatt. A herceg a cári Oroszország feltámadásáról álmodik. A sárga marsall azonban nem akar tudni ilyen tervekről.

Kína elég nagy az ő céljai számára. Ezen célok között is első helyen áll: Kína nemzeti egysége. Csang-Kaj-ek van olyan jó diplomata, hogy a nankingi központi kormányhoz való kapcsolatairól nem igen ad közlelbbi felvilágosításokat. Inkább sejteti hogy a nankingi urakkal nincs teljesen egybehangzó véleményen. Mig Szunyatszén központi kormánya demokratikus programot szeretne megvalósítani, Csang-Kaj-ek a fasizmus felé hajlik. Az idő fogja megmutatni, hogy a sárga pretóriánusok marsalljának utja felfelé, vagy lefelé ível.

Olcso, új Portable
írógépek érkeztek!

Demutatis vételkötelezettség nélkül

FINKLER ANTAL

írógép szaküzlet Cluj, Str. Regina
Maria 9. Telefon: 4-33.

A nagyváradi tábla rehabilitálta és felmentette a csempészéssel vádolt Stern Mayer szigeti kereskedőt

Oradea-Nagyvárad, december 22. (Az Új Kelet tud.) A nagyváradi tábla első szekciója érdekes ügyben ítélték meg a vádlottakat. A vádlottak padján Stern Mayer dúsgazdag máramarosszigeti nagykereskedő ült, aki a vádirat szerint 1932 szeptember 14-én 250 ezer lej értékű csempészett selymet akart az ország különböző városaiba küldeni.

A tárgyalás folyamán kiderült, hogy a jelzett napon, Stern Mayer megszállította a postai kézbesítőkosci emberét és megkérte, hajtson el a lakására, ahol több csomagot ad át neki. A koscsi Stern lakása elé hajtott s a kereskedő átadott négy Nagyváradra, Kolozsvárra, Brassóba és Marosvásárhelyre szülő csomagot.

Ekkor történt azonban, hogy egy Opris Ilie nevű detektív meglátta a csomagokat „adást” és az állomáson felszólította a koscsit, hogy bontsa ki azokat. A csomagokat fel is bontották s azokban hatalmas mennyiségű selyemre bukkantak.

Igy állította be az ügyet a vádirat s ennek alapján ítélte el a szigeti törvényszék hat hónapi fogságra Stern Mayert.

A tegnapi tárgyaláson, a vádlott ügyvédje igyekezett bizonyítani, hogy védece egy

üres trükk áldozata lett. Stern sohasem beszélt a kocsisal, nem adott át neki csomagot és

semmi néven nevezendő köze a ügyhöz nincs.

Tanuk bizonyíthatják, hogy Stern, abban az időben, mikor a kocsi a háza előtt megállt nem is volt odahaza és a detektív szerepe nagyon rejtélyes.

Végül is felmentést kért és hivatkozott arra, hogy Stern a büntügyi résztől függetlenül 150 ezer lej pénzbírsággal sújtották s ennek a törése attól függ, hogy milyen ítéletet hoz a tábla.

A főügyész kétségbevitte a tanuallomáshitelességét, de ekkor az ügyvéd elmondta, hogy az állítólagos csempészés egybeesett a tragikus körülmények között öngyilkos lett Boda hadnagy és Fuchs Lili temetésével s erre a napra minden szigeti ember emlékszik.

Ezért egyeznek a tanuallomások. A tábla rövid tanácskozás után felmentette a vád és annak következményei alól az elítelt kereskedőt.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, asett

Gyászruhákat

pár óra alatt nagyon olcsón fest az országoson elismert CZINK-cég Cluj.

Néhány év múlva az egész országot behálózzák a modern, új utak

Milyen utépitési munkálatok vannak folyamatban. A mővidéki utakat kiépitik

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Új Kelet tud.) Annak ellenére, hogy a nemzeti parasztpárt kormánya alatt rendkívüli tevékeny munka folyt az erdélyi utak újjáépítése és teljesen új utak építése érdekében, az erdélyi utak helyzete korántsem nevezhető ki-elégítőnek. Különösen a mővidékeken és északon, Máramaros vidékén vannak az utak olyan állapotban, hogy azok az autóközlekedés valóságos életveszedelemmel jár. Kétségtelen, hogy Erdélyben a megyei és községi utak jó részét üzemképtessé tették, de még sok kilométernyi utat vár átépítésre. E pillanatban az utadó hátraléka egymilliórd 200 millió lejre rúgnak és csak az utadó fokozatos behajtása tenné lehetővé, hogy az utakat az egész vonalon reorganizálják. Az elmúlt hónapban is megkezdődtek a munkálatok, csak hogy a téli hónapokban azokat nem lehet folytatni és így csak tavasszal kerül sor a befejezésükre.

Tilea Eugen, a kolozsvári utépitő hivatal vezetője az egyik bukaresti lapnak adott nyilatkozatában fejtegette ki az utépitési akció során még megoldandó problémákat. Ezidő szerint Nyugat-Erdélyben vannak befejezve olyan munkálatok, amelyek említést érdemelnek. Ezek az utak nemcsak a kereskedelem és ipar számára fontosak, de elsőrendű stratégiai jelentőségük is van. A Visóvölgye és Máramarossziget közötti ut kiépítése nagyfontosságúnak számít és a munkálatok már megkezdődtek. Rövid időn belül pedig megkezdik annak az országutnak a kiépítését is, mely Szamos, Naszód és Maros megyén szalad keresztül. Kolozsvár

környékén is fontos munkálatok folytak és lesznek a jövőben is. A Kolozsvár-Nagyvárad közötti országutól még 45 kilométer hiányzik és ezt csak 1938-ban pótolják, a Masson-házzal való megállapodás értelmében. Ugyancsak 1938-ban fejezik be a Kolozsvár-Torda utat is, melyből egyelőre csak a feleki tetőig vezető utvonalt készült el.

A kolozsvár-nagyváradi utat illetőleg elmondta az inspektor, hogy ezen az uton az ország egyik legjelentékenyebb kereskedelmi forgalma bonyolódik le. Az ut átlag naponta 2000 tonnás áru- és személyforgalmat bír el. Ez az ut azonban csak Florestig van meg tökéletesen, innen már betonból építettek utat, melyre egy réteg aszfalt került. A munkálatok azonban nem sikerültek tökéletesen és így az aszfaltreteget pótolni kell, most már harmadszor. A kolozsvár-nagyváradi ut átépítése óta jelentős mértékben növekedett az idegenforgalom is.

Folyamatban van a kolozsvár-aphidai ut építése is. Ezután az ország többi részén levő utakról beszélt Tilea inspektor. Nagyon fontos szerep vár arra az utra, amelyet Zombolya és Temesvár között építenek és ami a Bánság fővárosát Turnu-Szeverinnek, Krajóvával köti össze. Innen viszont Buzá felé épül ki az ut, mely Focsanit és Cernovot fogja bekapcsolni a modern utahálózatba. Nagy fontossága van az idegenforgalom szempontjából a Giurgiu-Konstanca utnak is. A külföldről Nagyváradra érkező utas ezen az utahálózaton keresztül az egész országot bejárhatja és Konstancán keresztül Giurgiunál hagyhatja el a határt.

Vegyen
karácsonyra
ajándékot

Rádiót,
Porszívót,
Vasalót, főző és
Fűtőtesteket,
Csillárt az

LECTROMAGAZIN

új üzlethelyiségében Piata Unirii 8. Telefon: 2-49.

?
mi jobb:

Elapos meghívás: egybenfelvétel lényeg, korlátozások, közigazgatás, üzleti fejlődés, vagy: az ha inkább megelőzi a bojt is be-...
Diana...
ellenállási tiszti szervezet.

Dr. Löwi Slomo és Hirsch Simon látogatása Brassóban, Szászrégenben és Marosvásárhelyen

Dr. Löwi Slomo, a Keren Kayemeth jeruzsálemi delegátusa és Hirsch Simon, a KKL erdélyi részti főtitkára meglátogatták Brassót, Szászrégenben, Marosvásárhelyen, a Keren Kayemeth munka fokozása érdekében.

Brassóban folyó hó 13-án, csütörtökön nagy miting volt az Izr. Hitközség tanács-termében. Dr. Révész Izsó, a helyi csoport nevében üdvözölte a vendégeket. — Hirsch Simon, a gáluti és ercei zsidóság helyzetéről tartott előadást. Dr. Löwi Slomo a Chalucittról beszélt nagy sikerrel. A vendégek ottlétiük alkalmával beható tanácskozásokot folytattak a helyi csoport tagjaival, a Jung Wizóval és a Noar hazioni vezetőségével a cionista munka és a KKL érdekében. — Dr. Löwi Slomo a Wizo teadélutánján az ercei nőről tartott igen érdekes előadást és utána palesztinai héber dalokat adott elő gitár kísérettel. Az előadást Melania Eiger, a brassói cionista élet agilis és fáradhatatlan vezetője köszönte meg. Péntek este 14-én Oneg Sabath volt, amelyet dr. Deutsch főrabbi ur nyitott meg és ismertette az Oneg Sabath jelentőségét. — Utána Hirsch Simon beszélt palesztinai utazásának impresszióiról nagy hatással. Dr. Löwi Slomo, a zsidó népdalról tartott igen érdekes és rendkívüli hatású előadást és mutatványt néhány szép jiddis és héber népdalt énekelte el.

A brassói cionista élet Róth Lázárral az élén dr. Révész Izsó, valamint Melania Eiger fáradhatatlan munkásságukkal élénk lendületet vett.

Szászrégenben, folyó hó 16-án délelőtt érkeztek a KKL kiküldöttei. Fixel Vilmos, a helyi csoport elnöke üdvözölte a vendégeket. Helyi csoport ülésén. Dr. Löwi Slomo, a KKL munkájáról tartott ismertetőt és változta a KKL földvásárlásaival előálló új kedvező helyzetet. Hirsch Simon az erdélyi KKL ezévi programját ismertette és praktikus tanácsokat adott a KKL munka fokozása érdekében. — Délután a Wizo és a Joint hölgyek közös teadélutánján, amelyen a reghini cionista ifjuság teljes számban jelent meg Grün Béláné, a reghini Wizo és KKL elnöke meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket. Hirsch Simon a cionista munka öt éves eredményéről beszélt. Dr. Löwi Slomo az ercei és galuti élet különbségeit mutatta ki. Fixel Vilmos a helyi csoport nevében üdvözölte a vendégeket és intenzív cionista munkát remél Szászrégenben. A reghini cionista élet fáradhatatlan munkáit Fixel Vilmos, Grün Béláné, kinek KKL működésével az eredmények nagyot emelkedtek. Tovább Fogel Mirjam, Dávid Jenő, Stein Gizi és az ifjusági szervezetek vezetői mind hozzájárultak ahhoz, hogy Szászrégenben a cionista munka emelkedést mutat.

Marosvásárhelyen 17-én és 18-án több rendezvényen vettek részt dr. Löwi Slomo és Hirsch Simon. Hétfőn a cionista ifjuságnak tartottak előadást. Dr. Löwi Slomo, a cionista ifjuság válságáról tartott előadást. Hirsch Simon az erdélyi chaluc anyag megválasztásáról és az erdélyi chalucitnak válságáról beszélt és alaposabb hachara és KKL munkára hívta fel a figyelmet. Este a Wizo hölgyeknek tartottak előadást. — Hirsch Simon a Keren Kayemeth utolsó két évének eredményeit ismertette. Dr. Löwi Slomo ercei epizódokról beszélt. Kedden este a zsidó iskolában nagy miting volt. Kohn Mártonné, a KKL marosi körzetének fáradhatatlan elnöke üdvözölte héberül a vendégeket. Hirsch Simon a zsidóság gáluti helyzetét hasonlította össze az ercei fellendült étellel. Dr. Löwi Slomo az ercei zsidóság helyzetéről beszélt nagy hatással. — A mitinget dr. Löwi Miklós, a helyi csoport elnöke zárta be.

nyila
okáró

A volt m

„A Skoda

Cluj-Kolozsv
Guyla, aki teg
dott nyilatkozo
miniszterelnök
ket mondotta:

— Utban va
a szülői házb
nepekét és on
mindennapi
csendje és a fa
denkinek alk
re, amire anny
talanság hónap
igőben az egész

— Ami ma
keresztény igé
akaratu ember
államok közt,
gyűlölet és iri
viszálykodás a
azért van, me
felejtette a ke
alapja a feleb
jogának megbe

— Soha alk
ünnepek, mint
gunkbaszállás
nyí jó lelki fo
alkalom az elm
elemi igazságh
sok jogait és e
jogaid védelmé

— Különöse
háborus konfl
politikai szene
sohasem képe
mot vetünk e
támadjunk iga
san megvédeh
egzisztenciánk

— Az Ön m
dig erős és mé
jából hogyan m
bi politikai ak
nemzeti parasz

— Ez a viss
zódésem követ
nemzeti parasz
törekvéseimnek
partvezetőség
tálta ezt a lép
tagja köteles
mogatni e test
táit, vagy leg
lenkező értele
én meggyőződe
tűbbségének
titkos erők ism

fé

K

Maniu Gyula karácsonyi nyilatkozata visszavonulásának okáról és a kormány helyzetéről

A volt miniszterelnök szerint eljön az idő, amikor az egész nemzeti parasztpárt az ő álláspontján lesz

„A Skoda-ügyben a nemzeti parasztpárt nem vádlott, hanem vádló lesz”

Cluj-Kolozsvár, december 22. Maniu Gyula, aki tegnap Kolozsváron tartózkodott nyilatkozott a sajtó részére. A volt miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

A szülői ház esendjében a szülői házban töltsem el a karácsonyi ünnepeket és onnan új buzdítást merítsek a mindennapi küzdelmekhez. Az ősi ház esendje és a falu békés atmoszférája mindenkinél alkalmasabb nyújt lelki megerősödésre, amire annyira szükségünk van a nyugtalanság hónapjai után, amelyek az utóbbi időben az egész emberiséget zaklatták.

Miért nincs béke a földön? — Ami ma történik, nagyon távol áll a keresztény igétől: Békesség a földön a jóakaratu embereknek! Ellenségeskedés az államok közt, ellentét a népek között, gyűlölet és irigység a társadalomban és viszálykodás az emberek között: mindez azért van, mert az emberi társadalom elfelejtette a keresztényi erkölcsöt, melynek alapja a felebaráti szeretet és mindenki jogának megbecsülése.

Soha alkalmasabb időben nem jöttek ünnepek, mint ma, alkalmas adva a magunkbaszállásra és önkritikára, ami annyi jó lelki folyamat forrása. A legjobb alkalom az elmélyedésre, amely elvezet az elemi igazsághoz: Tartsd tiszteltetben mások jogait és erősítsd meg magadat saját jogaid védelmére.

Különösen most, amikor az államok háborus konfliktusa fenyeget és amikor a politikai szenvedélyek bent az országokban sokasom képzelt fokra jutottak, kell számot vetnünk ezzel az igazsággal, hogy ne támadjunk igazságtalanul és viszont jogosan megvédezhessük meggyőződésünket és egzisztenciánkat.

Az Ön meggyőződése Elnök ur, mindig erős és mély volt. Ezeknek a szempontokból hogyan magyarázható az Ön legutóbbi politikai aktsa, vagyis visszalépése a nemzeti parasztpárt vezetőségéből?

„Meggyőződésem miatt léptem ki a pártvezetőségéből”

Ez a visszalépés épp szilárd meggyőződés következménye. Nem léptem ki a nemzeti parasztpártból, amely az én tiszta főkérvéseimnek is a gyümölcse. Csak a pártvezetőségéből léptem ki, a tapintat diktilta ezt a lépésemet. Egy vezető testület tagja köteles a nyilvánosság előtt is támogatni e testület határozatait és gondolatait, vagy legalább is nem szabad az ellenkező értelemben beszélnie. Azonban az Ön meggyőződésének szerint a pártvezetőség többségének álláspontja és magatartása titkos erők ismeretes kérdésében hibás. Ezt

nem tudom támogatni, hallgatni pedig — tekintettel a politikai és történelmi felelősségre, amelyet a restaurációért és annak további fejleményeiért viselek, — nem lehet. Logikus és tisztességes módon tehát nem tehettem egyebet, mint hogy kiléptem, hogy ezzel rámutassak a véleménykülönbségre és megtartsam szólásszabadságomat, amit a pártvezetőség is elismert részemre. Anélkül, hogy bárkire is neheztelnék törekedni fogok meggyőzni a közvéleményt és a pártvezetőséget, hogy az én álláspontom az alkotmányos tényezőik szabad játékára és a mai abnormális helyzet megszüntetésének módjára nézve az egyedül megfelelő és remélem, hogy véleményemet rövid időn belül magáévá teszi majd az egész párt. Meggyőződésem, hogy az ország közvéleménye át van hatva attól a hittől, hogy a mai állapotok nem tarthatnak tovább és azokat mielőbb meg kell szüntetni, hogy az ország előre haladhasson a politikai, erkölcsi és gazdasági regeneráció útján, hogy helytállhasson minden veszedelemmel szemben.

Mit szól az ön ellen intézett támadásokhoz?

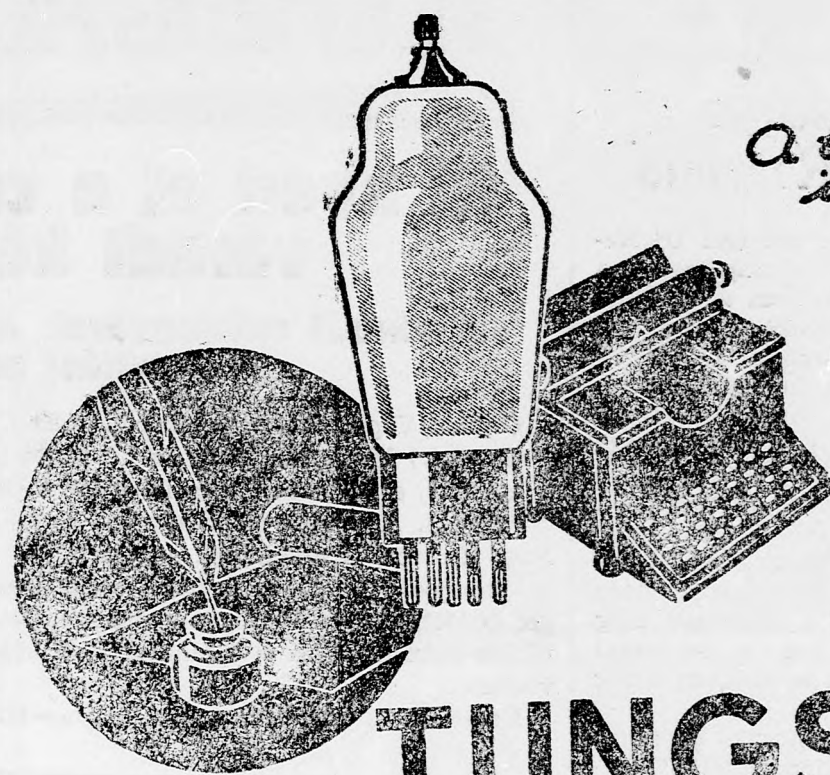
„A támadások nem zavarják deris nyugalmamat”

Ezek a támadások, bármilyen hevesek is, nem zavarják azt a deris nyugalmat, amelyet a meggyőződésem előírta uton haladók. Tudom a történelemből és tapasztalataimból, hogy minél tisztább egy hit és minél veszedelmesebb az ellenségek, annál merészebb és igazságtalanabb azoknak a támadása, akik sötét és téves utakon járnak, úgy a közelet, mint a magánélet terén. Abban a mély meggyőződésben, hogy az országért és a társadalmi igazságért az általam követett út az egyedül helyes, nem érzem szükségét annak, hogy még csak egy pillanatra is válaszoljak az igazságtalanságokra, amelyekben mindig részünk volt a nagy eszményekért harcolóknak.

Mi az ön magatartása a Skoda-ügy parlamenti tárgyalásait illetően?

A nemzeti parasztpárt vádlóként fog megjelenni a Skoda-ügyben

A nemzeti parasztpárt a parlamenti vitában nem mint vádlott, hanem mint vádló fog megjelenni. Vádolni fogja az összes többi pártokat, amelyek a békekötés óta kormányon voltak, hogy bűnös hanyagságot követtek el az ország felfegyverzése körül. Egyedüli kormány, amely az ország modern felfegyverzésével törődött, az enyém volt. Azt, ami felelős helyen végzett munkámnak büszkesége, ellenségeim és a párt ellenfelei támadási ürügynek használják fel. A parlamenti vizsgálóbizottság előtt pontról-pontra kiderült a vádak alaptalansága és a parlamenti vita alkalmával az egész közvélemény előtt nyilvánvalóvá lesz, hogy a mi pártunk

A hűtől is irógép

írásjelje sítiményének aránya azonos a régi battériás rádiócső és a modern „Class B” CB sorozatu

TUNGSRAM

rádiócső

teljesítményének arányával

fegyverkezés politikája nem kifogásolható, a rendelt anyag a legmodernebb, az árak pedig alacsonyabbak, mint Jugoszláviában. Be fog bizonyulni, hogy a román államot nem károsította meg senki és pártunk egyetlen tagja sem volt inkorrekt.

Boilának nem volt köze a Skoda-ügyhöz

Tudják ezt legelkeseredettebb ellenfeleim is, ezért akarják belekeverni ebbe a dologba Boila Romulust. De bebizonyult, hogy Boilának semmi köze sem volt a Skoda-ügyhöz és ő maga kérte vagyonának ellenőrzését, hogy azt igazolja minden váddal vagy gyanúsítással szemben.

Mindenesetre tiltakozom, hogy akár a pártot, akár engem összezavarjanak bárkinek magánügyeivel. Boila és a párt bármelyik más tagja önmaga felel tetteiért, amelyek nem konfundálhatók a kormány és az én eszlekedetemmel. Szándékos és rosszakaratu konfuzió ez, hamis érveket gyártva nemlétező bűnösekkel. Csapda ez, amely azonban nem nyit ki. A Skoda-rendeléseket előrelátóan, szabályszerűen és tisztán eszközöltük s ezért felelek én és a kormány. Boila majd a törvények által előírt fórumok előtt fog felelni saját tetteiért.

Mit gondol a kormány helyzetéről? — tettük fel a kérdést.

A kormány reménytelen helyzetben van

A Tatarescu-kormány helyzetét a szimptomák tárgyilagos megvizsgálása után reménytelennek mondhatom. Nemzeti szempontból a defetizmus lejtőjére jutott, politikailag konfliktusba keletkezett saját pártelnökével és a többség jelentékeny részével. Az ország egyenesen végzetes gazdasági és pénzügyi helyzetben van. A Banca Nationalának nincsenek devizái. A külföldi devizákat a feketetőzsdén óriási felárral árúsítják. A kartellizált iparon kívül, amely minden társadalmi osztályt kiszákmányol, senki sem keres és nem tudja fedezni szükségleteit. Az élet drágulása egyre nő, a költségvetés deficitese, a tisztviselők fizetésüket nagy késéssel kapják, a bel- és külföldi kereskedelem stagnál, a nemzeti munka újjászervezése a semmibe merül ki, a cenzura és ostromállapot pedig elfojtja a fájdalom és elégedetlenség hangját. A kormány és ország tekinthető a külföldön rendkívül csúszkát.

Ilyen körülmények közt minden más államban a kormány egy napig sem maradhatna. Hogy mi lesz a Tatarescu-kabinet sorsa? Nem tudom, nem tudhatom. Nem ismerem azokat az erőket, amelyek támogatják és tartják. Mégis az Ur szülletésének hajnalán a hit és reményesség kell hogy betöltse bennünket.

Schleicher tábornok leánya merényletet kísérelt meg Hitler ellen

A homoszexuálisok elleni harc címén százával tartóztatják le ismét az embereket Németországban

Berlin, december 23. A Harmadik Birodalom ismét izgalmas napokat él át. Egész Németország területén tömeges letartóztatásokat eszközölnek azon a címen, hogy a kormány ki akarja irtani a homoszexuálisizmust. Ez az indoklás azonban nagyon is átlátszó. Mindenki tisztában van azzal, hogy rendszerének ellenfeleit eltegye lábáról. Párizson keresztül érkező jelentés szerint a tegnap délig letartóztatottak száma meghaladja az ötszázat. Legnagyobb részük a régi konzervatív és a monarchista párt tagjai közül került ki. De börtönbe került a rohamcsapatok néhány altisztje és az ugynevezett Hitler-jugend néhány vezetője is.

Nagy feltűnést keltett a 23 éves Bentheim grófnő letartóztatása. A fiatal asszony excentrikus módjáról volt ismeretes a német fővárosban. Tegnap hajnaiban rendőrök hatoltak be a grófnő házába. Az arisztokrata palota termel tele voltak Berlin felsőbb tisztséghez tartozó meghívottakkal. Valamennyiüket letartóztatták. E letartóztatásokkal egyidejűleg elkoboztak különböző lapokat, amelyek az utóbbi időben egyre merészebben támadták a hitlerista rendszert. Így elkobozták a Wir Kriegsfreiwilligen című folyóiratot, amelyet hír szerint a Reichswerhez közel álló személyek finanszíroztak. A szerkesztőségben tartott házkutatás alkalmával ezrelv találtak a folyóirat olvasóitól kapott leveleket, amelyekben élesen bírálják a mai németországi rendszert. — Himler titkosrendőrségi főnök kijelentette, hogy a homoszexuálisok elleni kampány kerre vezetett. A rendőrség nem tett egyebet, mint végrehajtotta Hitlernek azt az utasítását, hogy a homoszexuálisizmust kiirtsa Németország területéről. A letartóztat

tottakat részint börtönbe, részint pedig internáló táborokba vitték.

Prága, december 23. A Telegraph értesülése szerint Schleicher tábornok leánya néhány nappal ezelőtt merényletet kísérelt meg Hitler ellen. A rohamcsapatok által legyilkolt volt kancellár leánya revolverből több lövést adott le a Führerre, aki néhány nappal ezelőtt megjelent egy berlini népgyűlésen. A nagy távolság miatt a golyok célt tévesztettek és Hitler balvállán könnyebb sérülést szenvedett. A lányt azonnal letartóztatták, majd Hitler rendelkezése szabadlábra helyezték. Schleicher kisasszony azonban, attól való félelmében, hogy üldözni fogják, öngyilkosságot követett el.

Ródlí Korcsolya
leszállított karácsonyi áron
Schuster Emilnél, Cluj

Évtizedek óta közismert, hogy jó és megbízható minőségű

férfidivat cikkeket

csakis a

Kalapkirály-nál

PIATA UNIRII 24.

lehet venni. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Erdély legnagyobb kalapraktára. Legszébb nyakkendők nagy választékban. Saját fehérnemű varroda.

SPORT

Ma délután 2 órakor: Haggibbor—Romania

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor futbalcsapata ma a szezon utolsó mérkőzését játssza a Romania ellen. A zsidó csapat tulajdonképpen már november végén le akarta zárni ezévi szereplését. Az Universitatea ellen improvizált mérkőzés kudarcát után a futballszakosztály igyekezett még egy erős ellenfelet szerezni az együttes számára, hogy módjában álljon megkísérlni annak bizonyítását, hogy az egyetemiekkel szembevetett vereség vagy legalább is annak aránya teljesen irreális volt.

A Haggibbor legjobb felállításban veszi fel a komplett Romániával a küzdelmet, meg van tehát a remény arra, hogy a szezonzáró mérkőzés sportszempontból is elsőrangot fog nyújtani.

A mérkőzés délután pontosan 2 órakor kezdődik és azt Boitor George vezeti. Előzőleg a Haggibbor—Romania ifjúsági mérkőzés kerül lejátszásra.

Győzött a Hungária. Nizzából jelentik: A Hungária futbalcsapata 6:2 (3:1) arányban győzött az OG Nice ellen.

Berkessy visszatér Romániába. Az egyik bukaresti lap közli azt a feltűnésteltető hírt, hogy Berkessy, aki Temesvárról került a Ferencvárosba s a magyar válogatottba, majd Franciaországba s jelenleg Spanyolországba, ahol a Barcelona FC egyik főerőse, január elején hazatér Romániába. Berkessy már régóta haza akart térni s most érintkezésebe is lépett az egyik erdélyi egyesülettel. Az egyetlen nehézség, mely hazatérése útjában áll katonasági ügye, de remélik, hogy ezt sikerül kedvezően elintézni. Ha Berkessy hazatérése tényleg valószínű, nagy nyeresége lesz a román labdarugásnak.

Kolozsvári futballbírók ügyei a központi bíróbizottság előtt. Bukarestből jelentik: A központi bíróbizottság csütörtöki ülésén a többek között foglalkozott dr. Hirsch Elemér fellebbezésével. A kitérő sportembert ismeretesen teljesen alaptalanul és indokolatlanul hat hónapra függesztette fel bírói működésétől a bizottság anélkül, hogy meg volna az erkölcsi autoritása ilyen ítélet hozatalához. A tanács a fellebbezést áttette a Biroul Federalhoz, amely remélhetőleg elégtételt fog szolgáltatni. Ciurel Ilie dr. ügyében, aki késon küldte be egyik vezetett mérkőzéséről jelentését, a bizottság felhívta figyelmét az idevonatkozó szabályokra. Végül Jakobi Ernőt, aki a bizottság egy kérdéseket tartalmazó levelére nem válaszolt, tizenöt napos felfüggesztéssel büntette. Ez nem vonatkozik természetesen a Jakobi ellen emelt egyéb vádakra, amelyek ügyében még nem hoztak lényegbeli döntést.

Orvosok, mérnökök!

Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj.

Boilerok,

központi fűtésnél melegvízkészítéshez.

Központi fűtési

kovácsolt

vaskazánok

Gyártja Calipos Fémpari Rt. Cluj, Strada Cernaui 36. Telefon 10 és 453.

Irógép és töltő-follak

Javítását szakszertűn végezzük. Sokszorosítottakat izléses kivitelben készíttünk.

FENÉR

Irógép és töltőfoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

KÜZGAZDASÁG

Ki nyeri el a cukorkartell nagyváradai képviselőjét?

A váradai cukorgyárak harca a biharmegyei cukor-árusítási monopóliumért

Oradea-Nagyvárad, december 22. (Az Uj Kelet tud.) Mint már arról az Uj Kelet is beszámolt, a napokban újra létrejött a cukorkartell. A kartell megalakulása folytán Nagyváradon is megindult a rejtett harc, a különböző cukorgyárak helyi érdekeltségei között, hogy a végleges kvóta megállapítása után ki nyeri el a biharmegyei képviselőt.

Legtöbb eséllyel a Magyar Általános Hi-

telbank cukorlerakata az Interexim pályázat a képviselőt elnyerésére a ripiceni cukorgyár megbízottjának, a Hönigsberger cégnek eshetősége azonban már jóval kisebb. A küzdelemben a Danubia helyi érdekeltsege a „Siculia” is szeretne beleszólni, de számára nagyon reménytelen a harc.

Nagyvárad kereskedelmi köreiből mindenestre nagy érdeklődéssel figyelik a küzdelem kimenetelét.

Bánsági liszt- és terménypiac

Általános éleltség észlelhető a temesvári tőzsdén

Az utóbbi napokban észlelhető éleltség váltotta fel a termény- és lisztpiac hetekig tartó stagnációját. Ehhez az ugynevezett átmeneti és időhöz kötött „hossz”-hoz azonban nem igen fűznek vérmesebb reményeket. Általában az a vélemény, hogy a mostani átmenet szoros összefüggésben áll a decemberi ünnepekkel és ha csak valami közbe nem jön január első felében már újból bekövetkezendő nyomott piaci helyzettel kell számolni, mintahogy az érdekelt szakkörök számolnak is ezzel a lehetőséggel.

Romániának belföldi gabona és liszt értékesítése egyébként most már kizárólag a külföldi exportüzleti lehetőségektől függ. Viszont ebben a tekintetben, az exportot illetően igen pesszimistikus a hangulat. A román kormány ugyanis az ideai kampány első felében minden energiáját a belföldi intervenció vásárlásokra koncentráta. Szakkörök szerint ez a politika helyesnek is bizonyult mindaddig, míg kizárólag olyan lehetőségekkel kellett számolni, hogy a tavalyelőtti rossz termés után az ideai termés éppen, hogy a belföldi szükségletet fogja majd fedezni. De éppen az utóbbi hetekben derült szótán ki, hogy ez a feltevés hibás volt. Megállapítást nyert, hogy már a tavalyelőtti „rossz termésből” egy igen tekintélyes, majdnem 20 ezer vagonra becsülhető, buzafelesleg maradt vissza. Viszont az ideai felesleget pesszimistikus számítások szerint ugyanennyire becsülik.

Van tehát egy nyitott tételünk: *hosszvetőlegesen 40 ezer vagon buzánk, amit belátható időn belül minden körülmények között a külföldön kellene elhelyezni.* Ez a gabonafőlesleg azonban nemcsak búzában mutatkozik, hanem tengeriben és természetesen a többi terményfelében is, az árpát és rozst kivéve. A Manolescu-Strunga mi-

niszter által új export-importrendszer viszont nagyon kevés reménnyel kecsegteti a romániai gabonapiacot abban a tekintetben, hogy a felkináló árut a felkinálás tempójában a külföldi piacokon passzírozni is lehessen. Természetesen, nem is szólva arról, hogy az utóbbi hetekben a belföldi intervenció vásárlások is teljesen megszüntek. És ez érthető is: a kormány az általa felhalmozott buzakvantumok számára nem talál vevőt. Ilyenformán egyedül a Bánságban 1300—1500 vagonra becsülik a kormány által felvásárolt búzát, amelyet még 480—490 lejes áron szerzett be és amelyet most szívesen 400 lejes átlag áron is tudalna. Országos relációkban viszont az intervenció vásárlások következtében felhalmozott áru 10—12 ezer vagonra is becsülhető, a Csehszlovákiának szállított öt-ezer vagon felett.

Gabonapiac: A búzában a karácsonyi ünnepekre való tekintettel bizonyos éleltség állott be. A tengeriben pedig az árak állandóan szilárdulnak.

Ennek legfőbb oka az, hogy Csehszlovákia és Ausztria is az utóbbi hetekben nagyobb tengeri vásárlásokat eszközölt a romániai piacon. Így tehát a tengeri rövid három hét leforgása alatt métermázsánként 30 lejjel is drágult. A belföldi buzaárak egyébként a következők: 76-os 3.90. 78-as 4.00 és 79-es 4.05. Érdekes momentumként lehet itt megjegyezni azt is, hogy a bukaresti malmok az utóbbi napokban buzavásárlóként jelentek meg a bánsági piacon. A bánsági buza a fővárosban 475 lejes árat ér el. A tengeri ára 180—185, zab 230, árpa 285, sörárpa 320, rozs 340, valamint burgonya 100 lej.

Lisztpiac: A lisztárak változatlanul lanyhák. A korábban, hetekkel ezelőtt eszközölt vásárlásokat még most a decemberi ünne-

Szakértők

egy otthon mint, az éttermekben

RHEIN BOROKAT

isszák, mert megbiznak kitűnő minőségében és nagyszerű ízében

HATALMAS pincéiben a Rhein pincészet több mint 40 év óta ápolja físzia, természetes és nagyszerű aromájukról híres termékeit. Kezde a szőlők műveléséről, a szüretig, a szőlő zuzását és az erjedést a legkiválóbb szakértők ellenőrzik és vezetik. A Rhein borok és pezsgők kedvenc ifjai maradnak mindenkinek, akik egyszer megkóstolták azokat. Nagyságos Asszonyom, ebédjének vagy vacsorájának sikerét nagy mértékben emelni fogja, ha barátainak vagy Rhein Cabinet bort szolgáltat fel természetes állapotban, vagy pedig a behűtött fehér Rhein bort.

CABINET RHEIN

pek előtt sem hívták le. Az árak a következők: 30/70-es kismalmi 5.60, középmalmi 5.80, a nagymalmi 5.90. Ugyanebben a kvalitásszerű beosztásban az 50/50-es 5.75, 5.95 és 6.00 lej. Részletezve: a 0-ás 6.30—6.40, a 4-es 5.40, a korpa 170, a lábliszt pedig 190 lej.

A borbélyok és fodrászok karácsonyi záróra rendelete: A kolozsvári Ipartestület közli, hogy a munkaügyi minisztérium a karácsonyi ünnepekre a következő záróra rendeletet adta ki a borbély és fodrászüzletek vonatkozásában: 1. Vasárnap december 23-án zárva. 2. December 26-án, (szerda) déli 12 óráig nyitva. 3. December 27-én (csütörtök) déli 12 órától zárva. Pékekre vonatkozólag a minisztérium jóváhagyta az inspektorátus előtt kötött megegyezést, mely szerint: 1. Vasárnap, december 23-án este 10 órától reggel 6 óráig dolgozhatnak, de a fizetés 50 százalékkal felemelendő. 2. December 27-én, csütörtökön, normális munkaidő alkalmazandó.

Az országszerte elismert

Derमारoma

laboratóriuma 1935 január 1-én megnyílik Str. Redu 9.

Egy százalékkal leszállították a betét kamatot a váradai pénztézetek. Nagyváradról jelentik: A Banca Nationala, mint ismeretes egy és fél százalékkal leszállította a discont tételt. Ez a lépés arra kényszerítette a váradai bankokat, hogy közös hírlapi nyilatkozatban hozzák a közönség tudomására, hogy egy százalékkal leszállítják a betéti kamatot.

Primăria Municipiului Cluj

33472—1934.

Aviz

Se aduce la cunostință celor interesați că Primăria Municipiului Cluj, a pus în vânzare abonamentele de intrare pentru patinatorul din Parcul Bărnuțiu pe sezonul 1934—1935.

Abonamentele se pot cumpăra la Casieria Centrală a Primăriei (Piata Unirii No. 1 sub poartă) până la deschiderea sezonului de patinaj.

Cluj, la 14 Decembrie 1934.

Primăria Municipiului Cluj

Olcsó

karácsonyi népvásárral rendezünk

minden vevő

karácsonyi ajándékot kap

Moskovits & Comp. Cluj

üveg, porcellá, konyhafelszerelés

Calca Regele Ferdinand 23. (főpostával szemben)

Jelent

Az összes

bűn

Cluj-Kolozs

et tud.) A

évek óta luz

táblának egy

egy a per v

szeszügek

ben nagy felt

feketeszeszpa

ennapi esem

az amerikai

zetó botrány

furcsa komn

log a nemz

zott szesztör

előtti Garo

teljesen lebe

anükö

mely a regá

hathatós köz

által hogy

literfokonk

fantasztikus

loket, mert

30 lejes add

Ekkor kez

pedig a pénz

korrupt tiszt

együttműköd

A szesztör

vinal szes

és így a sz

legitim uton

forgalomba

a feketesz

kontrol már

tóségtől. Cs

szívesen oszt

szonban és

országban k

által védett

hogy ezt a v

a családok

csak úgy leh

ha a valób

csoport e

Bizonyos erő

a szesztörvé

kezdődött me

sorozata, ar

utóbbi évek l

amelyeknek

feketeszeszt,

bant javaré

büntetőhatós

tartó pünkös

lam szeszjö

lóra estek l

színt meg,

lenzék és az

panamák me

Ekkor vált

ügyi almin

vette kezdete

szetesen az v

a zsidó s

tek, vagy

Jelentékenyen leszállította a tábla a kolozsvári feketeszesz-per vádlottainak büntetését

Az összes vádlottaknak betudta az előzetes vizsgálati fogságot. A maximális büntetést két év helyett 10 hónapban állapította meg a tábla

Cluj-Kolozsvár, december 22. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári feketeszeszpanamák évek óta huzódó botrányait ma a kolozsvári táblának egy ítélete szakította meg, amely egy a per vádlottai között, mint a nagy szeszgyárak érdeklődő erdélyi közvéleményben nagy feltűnést keltett. Ismeretes, hogy a feketeszeszpanamák éveken keresztül a miniszteri események homlokterében állottak és az amerikai gangster-históriákra emlékeztető botrányaival az országhatárokon túl is furcsa kommentárokat adott alkalmat. A dolgot a nemzeti parasztpárt idején megszavazott szesz törvénnyel kezdődött, mely az az-élejtő Garofid-féle törvény betetőzéseként teljesen lebeklyázta a főleg a

működött szeszgyárakat. Ez a törvény, mely a regábeli bortermelek szövetségének határozat közbenjárásával született meg, azáltal hogy a mezőgazdasági szesz adóját literfokonként 100 lejben állapította meg, fantasztikus előnyökhöz juttatta a bortermeleket, mert ugyanaz a törvény a borszeszre 30 lejes adót vetett ki.

A feketeszesz eldorádója

Ekkor kezdődött meg a szeszpanama és pedig a pénzügyi ellenőrző apparátus sokszáz korrump tisztviselőjének és ellenőrének teljes együttműködésével.

A szesz törvény az egész erdélyi és bukovinai szeszipart a megsemmisítéssel fenyegette

és így a szeszgyárak kénytelenek voltak illegitím uton, a szesz törvény kijátszásával, forgalomba hozni a szeszt. Így született meg a feketeszesz, amelyet a lelkiismeretes kontrol már eleve elzárt volna minden lehetőségűl. Csak hogy a kontrolra hivatottak szívesen osztottak a szeszgyárosokkal a házban és így az adózatlan szesz az egész országban konkurrálni kezdett az adótörvény által védett borszesszel. Nyilvánvaló volt, hogy ezt a visszaélést, mely végeredményben a családok ezreinek nyújtott megélhetést, csak úgy lehet megszüntetni,

ha a valóban igazságtalan és egy érdekes csoport céljait szolgáló szesz törvényt megváltoztatják.

Bizonyos erők azonban odahatottak, hogy ez a szesz törvény ne változzék meg és ekkor kezdődött meg a botrányoknak az a hosszú sorozata, amely a feketeszeszpanamát az utóbbi évek legsunyább közügyévé avatta.

Olvassa az Uj Keletet Olvassa az Uj Keletet Olvassa az Uj Keletet

amelyeknek tulajdonosai gyártottak ugyan feketeszest, de mire a nagy botrány kirobant javarésztük koldusszegényen került a büntetőhatóságok elé, a két éven keresztül tartó pünkösdi királyság után. Közben az állam szeszjövédelmét egymillióárdról 50 millióra estek le és ez az állapot csak akkor szűnt meg, amikor az egész parlamenti ellenzék és az ország egész közvéleménye a panamák megszüntetését követelte.

A vizsgálat

Ekkor váltotta fel Constantin Teianu pénzügyi alminisztert Pompiliu Ioanitescu és vette kezdetét a vizsgálat, melynek természetesen az volt a vége, hogy

a zsidó szeszgyárosok börtönbe kerültek, vagyonukat is elvesztették.

Olvassa az Uj Keletet

A perek országsszerte még csak elsőfokon zajlottak le és az elsőfoku ítéletek, a Iorga-Argetoianu-kormány idején, rendkívül súlyosak voltak. Kettőtől öt évig terjedő büntetések sújtották a fővádlottakat, a gyárak alkalmazottainak száza kerültek börtönbe, a jelentős értékeket reprezentáló szeszgyárakat pedig birtárolás címén zár alá vették. A záratok ellen indított perek jelentékeny részében felmentették ugyan a szeszgyárosokat, de annyi bizonyos, hogy a feketeszeszpanama polgári részében is az egzisztenciák száza veszték oda.

A kolozsvári tábla ítélete

Ami a büntügyi részt illeti, a tábla szombaton délelőtt kihirdetett ítélete teljes mértékben

a maga reális értékére szállítja alá a szeszgyárosok büncselekményeit.

Ez az ítélet, mely a vádlottak fellebbezése folytán még nem is jogerős, kétségtelenül egészen mást bizonyít, mint amit az akkori atmoszférában elhangzott vádak és támadások harsogtak világgá. A tábla a nagy kolozsvári feketeszesz-per vádlottait sokkal enyhébb mértékben tartotta büntetendőeknek, mint ezelőtt másfél évvel a törvényszék tette. A közokirathamistás vádjá alól, mely körül annyi vihar volt a törvényszéki főtárgyaláson,

az összes vádlottakat felmentette a tábla

és a büntető törvénykönyv paragrafusai alapján hozott ítéleteket megsemmisítette. A tábla azonban bizonyítottan vette, hogy a gyárosok feketeszest gyártottak és az Argetoianu-féle szesz törvény büntető szankcióit alkalmazta. Így Farkas Lajos és Salamon Mór 2-2 évi büntetését 10-10 hónapi fogságra szállította le a tábla és betudta a vizsgálati fogságban eltöltött öt hónapot is. A törvényszék, mint ismeretes, előzetes vizsgálati fogságot nem tudott be. Tíz hónapra szállította le a törvényszék Rotschild Sándor két éves törvényszéki ítéletét is és az ő büntetését is beszámította az öt hónapi vizsgálati fogságot. Weinstein Gyula, Rosenwasser Mayer és Lipót vádlottak egy és fél éves büntetését hat hónapra szállították le, Farkas Sámuel egy éves büntetését pedig hat hónapra.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben

A többi ítéletek a következők: Salamon Abit, Klein Fischel, Farkas Jakabot, Dávid Mihályt, Tegler Jenőt és Nagyfaludi Jenőt egy-egy navi, Hirsch Jenőt, Salamon Vilmost, Salamon Lajost két-két havi, Stroli Mór négy havi, Russu Mihályt 25 napi, Schönhaus Miksát és Braun Sándort 20-20 napi elzárásra ítélte a tábla. A kisebb büntetésben részesült vádlottak büntetésüket a vizsgálati fogsággal mind kitéltették. A többi vádlottakat a tábla felmentette a vád és annak következményei alól és az elsőfoku felmentő ítéleteket is jóváhagyta.

Camarasescu táblai főügyész helyettes az ítéleteket tudomásul vette,

és így már csak az elítelt vádlottak fellebbezése kerül a semmitőszékhez. A vádlottak ügyvédjei azon a címen nyújtottak be felfolyamodást, hogy a fenforgó nagyszámu enyhítő körülményt a táblai tanács nem vette figyelembe.

Jogi körökben az ítélet érthető feltűnést keltett és nagy érdeklődés előzi meg, hogy a semmitőszék hogyan fogja elbírálni a vádlottak fellebbezéseit.

- 6 válogatott illat: Rose, Lavande, Oeillet, Lilas, Bouquet, Eau de Cologne,
- ideális alak, könnyen kezelhető,
- a modern illatszerészet mesterműve.

ELIDA ROND SZAPPAN

Ottó herceg és Zita excsászárnő Ausztriában töltik az ünnepeket

1935 első hónapjaiban megtörténik a restaurálás?

London, december 22. A Daily Mail jelentése szerint Ottó herceg és Zita excsászárnő a január hónapot Schuschnigg kancellár és Starheimberg herceg alkancellár engedélyével, az osztrák Tirolban fogják eltölteni. Abban a reményben, hogy a jövő év első hónapjaiban a restaurálás megvalósítható lesz, az osztrák és magyar monarchisták elküldötték megbízottait a külföldi államokba, hogy a nagyhatalmak erkölcsi és anyagi támogatását megszerezzék a res-

tauráció számára.

Wissner Frigyes herceg, az ismert legitimista Washingtonba utazik, hogy erről a kérdéssel tárgyalásokat folytasson az amerikai kormánnyal és vezető gazdasági és intellektuális rétegekkel. Newyorkban az amerikai pénzemberek támogatását fogja kérni Ottó herceg gazdasági politikája számára, arra az esetre, ha hercegnek sikerülne elfoglalni Ausztria és Magyarország trónját.

Nagy felzudulást váltott ki az arabok körében a palesztinai főkormányzó legutóbbi nyilatkozata

„Halott exekutívé”-nek minősítik az arab politikai végrehajtó bizottságot

Jeruzsálem, december 22. Megírta az Uj Kelet, hogy a palesztinai főkormányzó milyen választ adott annak az arab delegációnak, mely a zsidó bevándorlás és földvásárlás ellen emelt panaszt nála. A főkormányzó kijelentette, hogy egyedül az ország egyetemes érdekeit tartja szem előtt és tisztán ebből a szempontból ítéli meg a zsidó bevándorlás és földvásárlás kérdését is. A földvásárlás kérdésében hangsúlyozta, hogy a kormány igyekszik fokozni az ország produktivitását és feljavítani a mezőgazdasági metódusokat. Ugyanakkor igyekszik gondoskodni a parasztok védelméről is a bérlőkre vonatkozó törvények által. Ami a bevándorlás kérdését illeti a főkormányzó az alábbi igen figyelemre méltó kijelentést tette:

— Minden országban vannak gyors és lassu fejlődési periódusok. Az utóbbi években gyors fejlődés volt Palesztinában, azért növekedett az ország befogadóképessége tőkét és munkát illetőleg. Tény, hogy egyes építővállalatok és ipari üzemek nagy nehézségekkel küzdenek, miután nem rendelkeznek a szükségleteknek megfelelő munkaerővel. A bevándorlók számának megállapításánál azonban a kormány tekintettel kell, hogy legyen a jövőre is.

Ez a válasz nagy felzudulást váltott ki

az arabok körében és különösen az arab sajtóban. Elesen támadják a kormány politikáját, de különösen éles támadások hangzanak el az arab exekutívé ellen, melyet „halott exekutívé”-nek neveznek, miután politikai tevékenységét hasztalannak, hatástalannak látják. Különösen a Hule-koncesszió miatt zúgolódnak az arabok és rámutatnak arra, hogy míg az arab politikusok feladták pozícióikat, addig a zsidók állandan újabb és újabb pozíciókat hódítanak meg.

Sok ezer nevelő arc hirdeti a

Nápolyi kaland

döntő sikerét a ragyogó zenét a remek együttést.

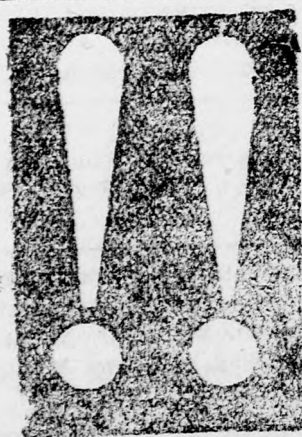
Minden este a

Fővárosi Operettszínházban

BUDAPESTEN.

Az új ultra rövid hullamos gyógykezelés

Dr. Lengyel Szanatóriumban
CLUJ, C. Regele Ferdinand 111. Telefon: 2-11

Rheuma, ischias, izületi gyulladások, minden fajtánál, méh és petefészék daganatjánál, hólyag és vesegyulladás, valamint egyéb női megbetegedéseknél, menstruációs fájdalmaknál. Tüdőbetegségeknél, tüdőtuberculozisanál, asthmánál, hörghurutnál, bőrgyulladásoknál (eczéma, psoriasis) feltűnően szép és gyors eredmények.

Kelevények (furunkulus, carbunculus), mirigygyulladások, fagyökhártya gyulladások, lábszárfekélyek, orr és melléktüreg gyulladásaik valamint a test különböző tájékán fellépett tályogok, gennyes és savós mellhártyagyulladások operációs beavatkozás nélküli gyógyulása

Éttermekben
EIN
AT

biznak kitűnő
egyszerű ízében

Rhein pincé-
őfa ápolja fizia-
erő aromájukról
a szőlők mű-
a szőlő zuzását
előbb szakériők
Rhein borok és
maradnak min-
gkóstoltatásokat,
bebédjének vagy
nagy mértékben
inak vagy Rhein
a fel természetes
a behűtött fehér
ort.

INET
EIN

árak a követ-
60, középalmi
yanebben a kva-
50/50-es 5.75,
e: a 0-ás 6.30—
70, a lábliszt pe-

karácsonyi zár-
ti Ipartestület
iszitérium a ka-
kező záróra ren-
fodrászüzletekre
december 23-án
szerda) déli 12
7-én (csütörtök)
z vonatkozólag a
az inspektorátus
ely szerint: 1.
este 10 órától
de a fizetés 50
december 27-én,
idő alkalmazsan-

ismert
ma
1-én megnyílik

ták a betét ka-
k. Nagyváradról
a, mint ismere-
a leszállította a
ra kényszerítette
özös hírlapi nyí-
ség tudomására,
litják a betéti

Cluj

lor interesati că
a pus in vân-
re pentru patino-
e sezonul 1934—

păra la Caseria
Unirii No. 1 sub
a sezonului de

34.

Municipiului Cluj

50.000

**karácsonyi ajándék
szétosztása megkezdődött!!**

Minden vevő kap!

Minden vevő kap!

FISCHER

Úvegudvar, Cluj-Kolozsvár

**Szatmár volt polgármestere és alpolgármestere
fizetéséért és visszahelyezéséért perli a várost**

Oradea-Nagyvárad, december 23. (Az Új Kelet tud.) A helyi tábla tegnap délelőtt foglalkozott dr. Titu Damian volt szatmári polgármester és Barbu Gavril volt szatmári alpolgármester kontenciós (közigazgatási) keresetével.

Az ügy előzményei szerint, 1933 december 17-én, a belügyminisztérium táviratot intézett Szatmár városához, melyben azonnali hatállyal felfüggesztette a választott tanácsot s a polgármestereket. A város, az ideiglenes tanács uralma alá került, a felfüggesztett polgármesterek pedig perrel támadták meg Szatmár városát és a belügyminisztériumot.

Az eredeti keresetben, úgy Demian dr., mint Barbu Gavril, kérték az állásukba való visszahelyezést s a felfüggesztés ideje óta járulékos fizetést. Ezen a címen Demian havi 19.100 lejt, Barbu Gavril pedig 9

ezer lejt. Ezt a keresetüket fenn is tartották, de amikor a kamara 1934 március 18-án egy törvényt szavazott meg, mely az ideiglenes városi tanácsosok törvényességéről intézkedett, visszavonták a visszahelyezésre vonatkozó kérésüket és csupán elmaradt fizetésüket követelték, négy hónapi időtartamra.

Ebben az ügyben ült össze tegnap délelőtt a tábla. A felfüggesztett polgármesterek jogi képviselője, a kereset megítélését kérte, míg az államügyvéd azt igyekezett bizonyítani, hogy Demianék nem pörölhetik a minisztériumot és ha egyáltalában igényelhetnek valamit, úgy azt az igényüket csak Szatmár városával szemben tarthatják fenn.

A tábla végül az ügy tisztázása céljából elrendelte a minisztériumban fekvő dossziék bekérését s a tárgyalást február 21-re halasztotta.

SZÍNHÁZ-FILM

**Ma, vasárnap délután 3 órakor:
Szibill első olcsó helyéras előadása**

**Balalajka kórossal, táncokkal, Solymosán Magdával
a címszerepben**

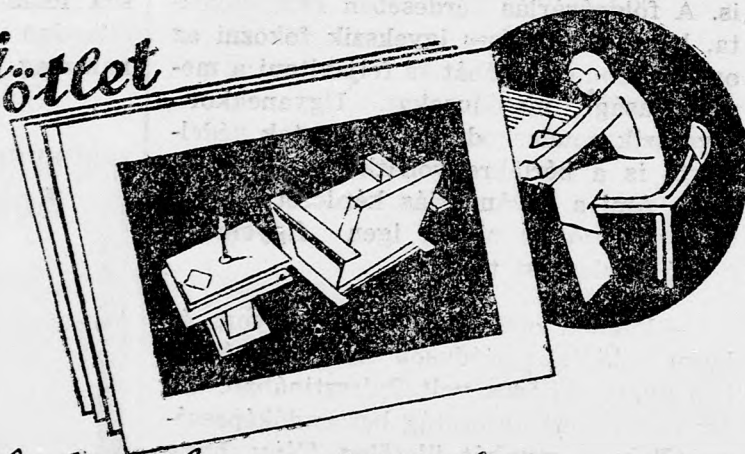
**Vasárnap délután 6-kor:
Az abbé vagy A gyónás szentsége**

Picux abbé megrázó szerepében Tóth Elekkel

**Vasárnap este 9-kor: Cigányszerelem román
és magyar táncokkal, ragyogó kiállításban,
elsőrangú szereposztásban**

Hétlőn nincs előadás

**1000
művészeti ötlet**

*kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthonot, amire mindig vágyóit*

SZÉKELYÉS RÉTI

**BUTORGYÁR R. T.,
TÁRGY-MUREŞ-BRAŞOV-BUCUREŞTI.**

**Szenzációs karácsonyi műsor
a Magyar Színházban**

Gazdag és változatos a Magyar Színház ünnepi műsora. Az igazgatóság minden igényt ki akar elégíteni, amikor úgy állította össze a karácsonyi műsort, hogy a színházat kedvelő közönség minden rétege megtalálja a neki tetsző darabot.

Felfokozta ezt a változatosságot azzal, hogy karácsony első napján este premierrel kedveskedik a közönségnek. Ez a premier a Ma éjjel szabad vagyok c. operett, amely a budapesti Andrassy uti Színházban karácsonykor 100-adszor fog színpadra kerülni. De az ünnepi műsor többi darabja is azok, amelyeket a szezon folyamán a közönség leginkább megkedvelt s így az igazgatóság kötelezve érezte magát, hogy azokat az ünnepnapokon változatos beosztásban olyan időpontban

tűzze előadásra, amikor mindenkinek a legalkalmasabb azokat megtekinteni. Tekintettel az ünnepnapok előtt és azokon szokásos jegypénztári torlódásra, komolyan figyelmezteti az igazgatóság a közönséget, hogy az ünnepi műsor előadásaira jóelőre váltsa meg jegyét a kiválasztott darabokhoz. Önmaga kényelmét szolgálja, aki ezt megteszi.

Figyelje a napilapok karácsonyi számaiban közzétett naptár-hirdetésünket!

Válassza ki azokat a darabokat, amelyeket meg akar nézni! Váltsa meg jóelőre jegyét, hogy elkerülje a torlódást!

Ma reggeltől a pénztár egész napon át nyitva van!

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. u. 3: SZIBILL. (Solymosán Magda felléptével. Teljesen az eddigi előadások szerint. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTSEGE. (3-adszor, rendezés helyárakkal.)

Vasárnap este 9: CIGÁNYSZERELEM. (4-edeszer.)

Hétfő d. u. 2: MIT HOZ AZ ANGYAL? (A jó gyermekek énekes, táncos darabja ajándékosztogatással, olcsó helyárakkal.)

Hétfő este: Nincs előadás.

Kedd délelőtt 11: SARGA LILIOM. (Solymosán Magdával. Olcsó helyárakkal.)

Kedd délután 3: AZ OBSITOS. (Kálmán operett. Teljesen új szereposztásban. Olcsó helyárakkal.)

Kedd délután 6: CIGÁNYSZERELEM. (Lehár nagyoperettje. Rendezés helyárakkal.)

Kedd este 9: MA EJJEL SZABAD VAGYOK? (Vaszary-Eisemann legújabb operettje. Először. Premierbéliet II. ciklus 1. sz.)

Szerda délelőtt 11: VADVIRÁG. (Solymosán Magdával a címszerepben. Olcsó helyárakkal.)

Szerda délután 3: SZIBILL. (Jakobi Viktor operettje teljesen az előző előadások szerint. Olcsó helyárakkal.)

Szerda délután 6: AZ ABBÉ. (Az utóbbi évek legérdekesebb darabja. Rendezés helyárakkal.)

Szerda este 9: MA EJJEL SZABAD VAGYOK! (Vaszary-Eisemann operett-újítása másodikszor.)

Csütörtök délután 6: AZ ORVOS. (Sidney Kingsley óriási sikerű drámájának első olcsó helyéras előadása.)

Csütörtök este 9: MA EJJEL SZABAD VAGYOK! (3-adszor.)

Péntek 8½: AZ ABBÉ (5-ödször.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, december 23: Susana titka. Balett. (Matiné.)

December 24. Hétfő: Nincs előadás.

December 25. Kedd: Cigánybáró.

December 26. Szerda: Gyöngyhálszok.

December 27. Csütörtök: Szuzanne titka és balett.

December 28. Péntek: Pillangókisasszony. (Pia Ingy felléptével.)

December 30. Vasárnap este: Gyöngyhálszok.

December 31. Hétfő este 7 órai kezdettel: Denevér. (Papilian igazgató betétjével a harmadik felvonásban.)

1935. Január 1. Kedd (Matiné): Szevilial borbély.

GYŰMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Dado a vágy. Főszerepben: Josef Schmidt. Helyárak: 10, 12+3.

December 25, 26 és 27-én 3, 6 és 9 órakor dupla műsor egy helyárért: I. Az aranybánya titka. Cowboy dráma. Főszerepben: Georg O'Brien. II. Alexandra nagyhercegnő. Orosz társadalmi film. Főszerepben: Jeritza Mária, Paul Hartmann és Leo Siezak. Helyárak 10 és 12+3 lej.

Maga nevetni fog!

Kacagó revü 25 képpen. Írták: Női Károly, Boross Elemér, Zsolt Béla, Harmath Imre, Békeffi László, Kövári Gyula, Görög László, Kellér Dezső, Nagy Károly, Buday Dénes, Losonczy Dezső, stb. Konferál: Békeffi László. Játsszák: Salamon Béla, Rajna Alice, Kókény Ilona, Sass Oly, Lengyel Gizl, Gárdonyi, Köváry, Komlós Vilmos, Fenyő, Kompóthy, Ormos, stb.

Chansonokat és slágerszámokat énekelnek: Nagykovácsi Ilona és Herendi Manca. a budapesti

Terézköruli Színpadon

Vasár- és ünnepnap délutáni előadások. Telefon: 26-5-54. Kezdeté: este 9 órakor, d. u. 4-kor.

APRÓHIRDETÉSEK

Román, magyar, kevés német és gépirás tudó gyakornoklány irodába alkalmazást keres. Ajánlatokat „Gyakornoklány” jelígre a kiadóhivatalba.

Több mint 100 festményt minden elfogadható áron kiárúsítunk. Képektervek karácsonyig gyorsan és olcsón készülnek. „PAX” Csal. Victoriel 6.

Biztos megélhetést nyújtó fűszerüzlet elsőrangú vevőkörrel, berendezéssel és áruval, olcsó házbérral ügyes kereskedőnek átad. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Pata 102. Délután 2-5-ig.

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Estélyekre, bálókra, rendezvényekre vagy más alkalmi összejövetelekre a legizsésőbb kivitelű tortákat, mignonokat, sandvicseket, tea és sósüteményeket, valamint hideg büffét a legolcsóbban vállalja Adler, Hosszu utca 19.

Vegyes doktor, 26 éves, szerényigényű, nyelvismeretekkel kezdő állást keres. Ajánlatokat „Emergikus” jelígre a kiadóba kérek.

Nagyságos Asszony! Gobelint, párnát, drapériát, szőnyeget, asztaltartót, milieut gyári áron árúsítunk. Ugyanott bármilyen Ön által kívánt képet, portrét, olajfestményt vagy gobelint elkészítünk. „Arta” üzema Cluj, Str. Berthelot (Bövös) 28.

Karácsonyt és újévet megelőző hétfőn a Park-szanatórium gőzfürdője egész nap nyitva van férfiak részére. A gyógyfürdő egész télen üzemben van. A kádfürdőben állandó masáže. Monostori ut 62.

Zsidó háztartáshoz két gyermek mellé mindenes, házvezetőnek ajánlkoznak. Legmann gyógyszerész Crasna, Salaj.

Erzieherin perfect deutsch, rumánisch, französisch, hebräisch sucht Stelle zu Schulkindern. Angebote zu Fuchs, Satumare, Tepes Vodá 45.

Különbejárta butorozott szoba 2 személynek, fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással kiadó. Weisz, P. Mihai Viteazul 17. Ugyanitt kitérő házikoszt kihordásra is kapható.

Jömegjelenésű, katonaviselt fűszeresegédet keresünk január 1-i belépésre, ki a román és magyar nyelvet tökéletesen bírja. Ajánlatokat fizetési feltételekkel kérünk. Kraus Áron és Fiai Tg.-Mures.

P

Egyik zsidó dr. Gábor és a erejéről. léna nemcs vezonyaink nyosságait, bizonyos es utánozni.

Talán ott ösztönöszerű ganda legh ben legegys Ebből az e maguknak olyan ifjus véré” adja val, játékaí jával szássa ja. (Ebben tüit, csak Kb. tizeneg tem Német nyek gyak egészen kü Jugendring később ért lébszándáló lányok, aki tul rótták Heimatlíed a „Deutschnökei. Jól Jugendring voltak — mesek és fanatikus és ahogy e községekén csoda erőkö gött, hogy émes. Losonczy Dezső, stb. tetlenül m tek a prop márká, a s nek, nem fiatalság jea.

De — és kilátás hogy feles kílönböző mörült fia munkássá — végéül Erec, egy lik megta gozó osztá mányben ért küzd. gondolat kat, akik lán még a tosítva v telenségül Áldozatok értelmébe a német í előtt! Ho ták, azok fogják if zékenyeb Nálunk s eredi bes mindég t szem, ho gena, tar saszonyo intenzíve Legelső nevelésh való töre adat ma rát éli, szórakoz mást lef nek, am jövőben az egyen zük moz juság fe

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Propaganda és nevelés

Egyik zsidó hetilapunkban jelent meg dr. Gábor érdekes cikke a hitleri propagandáról. Régen foglalkoztat ez a probléma nemcsak azért, mert „speciális” helyi viszonyaink megismerését, hanem azért, mert éreztem én is, hogy bizonyos esetekben nem ártana a Führert utánozni.

Talán ott kezdem, hogy Hitler és hívei ösztönöserővel megéreztek, hogy a propaganda leghatalmasabb, legerősebb és egyben legegyszerűbb eszköze: az ifjúság. Ebből az elgondolásból kiindulva neveltek maguknak — aránylag rövid idő alatt — olyan ifjúságot, amely nemcsak „életét és véréit” adja a Führerért, hanem ruházataival, játékaival, ritmusos énekeivel és sportjával százszázalékban az „Eszmé” szolgálatára. (Ebben az esetben bocsánat a nagybetűért, csak stilisztikai okokból írtam így!) Kb. tizenegy évvel ezelőtt egy évet töltöttem Németországban és a mostani események gyakran eszembe juttatják azt az egészen különös hatást, amelyet az u. n. Jugendring mozgalom bennem keltett. Csak később értettem meg, hogy ezek a meztelenszándékos, szinte aszkétaéletű fiúk és lányok, akik mandolint pengetve, csapatszerűen rótták az országutakat, hazafias és Heimatliedeket énekelve — nos ők voltak a „Deutschland erwache” mozgalom előhírnökei. Jól ismertem néhány fiatal lányt a Jugendringből. Intelligensek, értelmesek voltak — az átlag német nivón felül értelmesek és egész lényüket áthatotta valami fanatikus tűz, valami föltétlen odaadás és ahogy énekelve áthaladtak a falvakon községeken a szivek feléjük repültek. Micsoda erők dolgozhattak a kulisszák mögött, hogy ezeket az ifjú lelkeket ilyen föltétlenül megnyerték! Igaz az idők kedveztek a propagandának, az infláció, a zuhanó márkák, a szenvedő nép és a tobzódó idegenek, nem is kellett sok, hogy az érzékeny fiatalok ezekre az anomáliákra felfigyeljenek.

De — kérdelem én — nem-e elég súlyos és kilátástalan a zsidóság mai helyzete, hogy felelőtlenség az ifjúságot? Nem a különböző zsidó ifjúsági szervezetekbe tömörült fiatalokról beszélek. Ezeknek, bár munkásságuk szép és sok esetben példaadó — végcéljuk majdnem kivétel nélkül az Erec, egyetlen életlehetőségük ott remélik megtalálni — hiszen nagybárára a dolgozó osztály gyermekei — és így végeredményben mindegyikük saját önszerepüket küzd. Nem látjuk azonban a cionista gondolat harcainak között azokat a fiatalokat, akiknek a nyugodt otthon mellett talán még a jövőjük is — úgy ahogy — biztosítva volna. Ezeknek lenne elsődrendű kötelességük a nagy népi eszméért harcolni, áldozatokat hozni — a szó legszorosabb értelmében vett áldozatokat — úgy ahogy amémet ifjúság tette azt tiz esztendővel ezelőtt! Hol vannak hát azok a propagandisták, azok a tömeg mögötti erők akik megfogják ifjúságunk lelkét, ott, ahol a legérzékenyebb burokat képesek megpendíteni? Nálunk sajnos, a propaganda kimerül egy erőt beszámolóban, egy előadásban, melyet mindég ugyanazok hallgatnak meg. Azt hiszem, hogy éppen az asszonyoknak, intelligens, tapintatos és meggyőződéses cionista asszonyoknak lehetne nagy szerepük egy intenzívebb és szélesebb propaganda körül. Legelső feladatunk — és ez már az otthoni nevelésben gyakorolható: az egyszerűsége való törekvés. Ez ugyan belátom nehéz feladat ma, amikor a „flanc” sajnos virágozik éli, amikor az anyák ruházatkodásban, szórakozásban egyaránt igyekeznek egymást lefőzni és azt nyújtják gyermekeiknek, amit szinte elképzelhetetlen, hogy a jövőben is megkapjanak. Ne becsljük le az egyenruha értékét, hisz hányszor érezük moziban illusztrációkon a fasiszta ifjúság fekete-fehér tömegének lenyűgöző

erejét. Az én tapasztalataim elég lesújtóak ezen a téren. Egy rendezvény alkalmával somerruhás kislányokat akartunk szerepeltetni, mire többen felszólaltak, hogy az jó egy diénstre vagy mitingre, de nem egy estélyre és tüllről és flitterről vitatkoztak. Ha tudnák az anyák, hogy milyen nevelő hatása van egy ilyen somerruhának, önérzetet, össztartozást egy nagy közösséggel jelent és a gyermekek ösztönösen érzik ezt, büszkén viselik fontosságuk tudatában.

Különbözik egy külön cikket érdemelne a rendezvények külsőségeinek fontossága. Ha a közönség úgy távozik egy Wizo estéről, hogy „jól szórakozott” mint bárhol máshol, azonban sem külsőségeken, sem tartalommal nem látta a Célt, — nos egy

ilyen este hozott ugyan egypár lelt a Wizonak, de különben egész felesleges, mondhatnám üres és nivótlan volt a jellege — mert hiszen bármelyik, karitatív egyesület kitesz ilyenkor egy plakátot nyomorgó gyermekekkel, éhező anyákkal, hogy a közönség intenzívebben érezze hozzájárulásának szükségességét.

Érzem, hogy egy cikk keretein belül nem világhíthatom meg egy ezt a témát aho gyan szeretném. Sokkal inkább szívügye ez — sokunknak — semmint hogy kielégítően ezek a széthulló sorok. De addig is amíg többet tehetünk vagy megtaláljuk az utat az ifjúsághoz egy elv legyen szemünk előtt: ne hiányozzon egy Wizo rendezvényről sem a cionista ideálnak formái vagy tartalmi hangsúlyozása, ne nivótlanítsuk le a Wizo kispolgári szórakozási lehetőségét és neveljünk a közönséget arra, hogy ezt természetesen találja.

Rosenberg Manci (Nagyvárad)

és fejlődő ifjúsági mozgalom fog megejelenni az erdélyi cionista nők konferenciáján és minden reményünk meg van arra, hogy ez a konferencia a mi ifjúsági mozgalmunknak is nagy lendületet fog adni és legközelebb egy egész Erdélyre kiterjedő, erőteljes leány mozgalomról fogunk tudni beszámolni.

Ezen új lehetőségeknek fokozniuk kell a mi erőnket és akaratomat. A problémák ezáltal nem csökkennek, hanem nőnek és egyre több feladat elé állítanak bennünket. Hiszünk, hogy delegátusaink át fogják érezni ennek súlyát és minél nagyobb számban fognak résztvenni a szatmári megbeszélésen.

WIZO-HIREK

A szatmári Young-Wizo Chanuka ünnepe. Fényes emlékes siker jegyében zajlott le a szatmári Young-Wizo december 2-1 a Keresztes Kármán javára megrendezett Chanuka ünnepe.

Az ünnepelet a helyi szefárd hitközség kántora Katz Salamon gyerta gyújtási aktusa nyitotta meg, mely nagy élményt jelentett a közönség számára. Dr. Fried Abraham pompásan felépített és mindvégig lebilincselő ünnepi beszéde után Müller Gabi és Bébi román nemzeti táncot lejtettek bántulatos ügyességgel. A kis táncosokat a közönség lelkesen megtapsolta. Ezután a helybeli Újságíró Klub szalonzenekarának hangversenye következett. Az előlegezett tapsokat dusan kiérdemelt gyönyörű zeneszámok, de különösen a régi és új zsidó népdalokból összeállított egyveleg elhangzása után a közönség percekig ünnepelte az előadókat.

Péri Ibi szavalt a el ezután Morris Rosenfeld „Csavargók” című versét. Szép előadásért megérdemelt tapsokat kapott. A kis Müller testvérek nagy sikerű „Pillangó ballet”-je következett.

Az estély legnagyobb eseménye „A csodalámpa” című chazukai látomás volt, kifogástalan előadásban. A Menóra és annak szellemi megvilágításában két gyermek lelkesen előt leperog a dicsőséges zsidó múlt és a mai országépítés ismertetése. A két gyermek szerepében Katz Manci és Glück Dusi, ki kisfiú szerepet játszott, kitűnő alkalmat nyújtottak. Jakober Lili mint a Menóra szellemi bájosa közvetlen volt. Hillmann Helén, a Szombat hercegnője, a kísértetben levő békeangyal, Fisch Évi, megjelenésükkel a Szombat fenégségét érzékeltették, Weisz Manci a történelem királynője, valóban királynői jelenség volt, hosszú szerepét kifogástalanul játszotta, Weisz Eti a héber nyelv, Glück Cica a héber költészet génieszei a Történelem kísértetében, Steinmetz Béla Juda Makabi megszemélyesítője és Weisz Janó a Herold szerepében mind külön-külön és együttvéve sokban hozzájárultak ahhoz, hogy az előadás sok nyitult tapost és általános tetszést aratott. A nyolc gyertálgatót képviselő nyolc gyermek: Müller Gabi és Bébi, Moldovan Olga, Simsovits Elza, Lázárcvite Aranka, Weiner Margit, Landau Hedy, Nadler Manci keleti táncát nagy tappsal honorálta a közönség. Kedvesek, bájosa voltak.

Befejezésül Dávidovits Eszter tizháromez következett, ki a 8 gyertálgatót jelképező, menóra formában felállított, égő gyertát tartó gyermekek előtt lejtette el nagyon ügyesen táncát, nagy tappsot aratva.

A koszütmök elkészítése Weisz Manci és Eti ügyességét dicséri, az összes táncszámokat Veress Irén táncotanárnő tanította be nagy hozzáértéssel, Mandel Mariska zongoratanárnő zongorázott a tőle megszokott ügyességgel.

A rendezés nehéz munkáját Dr. Péri Gizella és Ringler Gitta elnökök végezték, a gyermekek betanítása körül munkálkodtak Dávidovits Rózi végezte.

A szatmári Young-Wizo előadásával megmutatta, hogy kulturális téren vállalt kötelezettségét teljesíti.

A temesvári Wizo hírei. Az elmúlt héten a gyárvárosi Wizo Reiss Helénnél tartott teát, melynek keretében Handler Elza tartott revüt a hét eseményéről, majd Reiss Helén Egon Kisch egyik novelláját olvasta fel. Kedden a helyi Wizo részére Drexler Eszti adott teát. Itt dr. Varga tartott orvostudományi előadást a hörről, Drexler Eszti pedig palesztinai újságírókat olvasott fel. Szerdán a jászvásári Wizo tartott teát az Erdélyinél, ahol Némethi Betta volt az előadó.

Olvasás után

„Erre a könyvre szükség volt!” — Ez volt az érzésem amikor befejeztem a „Zsidókérdés kézikönyv”-ének olvasását. Erre a könyvre minden zsidónak szüksége van, akkor is, ha ortodox vagy neolog, ha cionista vagy —horribile dictu — anticionista. Szüksége van rá annak is, aki semmit sem tud a zsidóságról és annak sem árt, aki azt hiszi, hogy sokat tud. Történelmi kaleidroskopja ez a könyv a zsidóság múltjának és jelenének és alkalmas arra, hogy megértesse, megéreztesse velünk a jövő útjait.

Érdekes és tanulságos minden egyes szakasza, érdekes és tanulságos a maga összességében is, melyből elevenen bontakozik ki az a zsidó világnézet, mely a zsidó valóság ismeretén épül és a népi feladatok helyes irányvonalait jelöli meg.

Ismernie kell ezt a könyvet minden zsidónak. Még annak is, akit nem érdekelnek különösebben a zsidó problémák, tudnia kell annyit a zsidóságról, amennyit ez a könyv foglal magában. Az erdélyi és általában a magyar nyelvterület zsidósága nagy ajándékot kapott ezzel a könyvvel. Senki sem vonhatja ki magát ma a zsidókérdésben való érdeklődéstől, hisz alig akad ma zsidó, akit ilyen vagy olyan formában ne került volna szembe a zsidó lét valamelyes kérdésével, ne tudna ennek a létnek a lényegéről és problémáikáról, ezek az ismeretek azonban szertelenül, rendszertelenül kovályognak, hiányosak és alaptalanok. A Zsidókérdés kézikönyve az első bevált kísérlet arra, hogy a zsidóság alapvető problémáit és a zsidó lét döntő mozgatóerőit összefogó rendszerben, egyszerűen, világosan és tárgyilagosan tárja fel a magyar nyelvű olvasó előtt.

Lehetnek a könyvnek némi hiányosságai, hisz egy ilyen munka keretében nem is lehet a zsidó élet összes tényezőit maradéknélkül

feldolgozni — hiányzik belőle pl. a zsidóság vallási áramlatának ismertetése, másrészt a zsidó népmozgalom vázlata, — de így is oly sokat nyújt, hogy csak hálával és köszönettel gondolhatunk a könyv szerzőjére.

A Zsidókérdés értékes és hasznos utmutatót, könnyen használható lexikont ad a kezünkbe, mely gyakran lesz segítségünkre a zsidó szellemi élet útjain. Sok olyan fogalmat tisztáz előtünk, melyekről hiányos vagy helytelen ismereteink voltak és elősegíti számos bonyolultabb kérdésnek a tisztázását. Azok is, akik régóta benne élünk a zsidó élet és a zsidó népi mozgalom kérdésében, találunk újat, új szempontokat, új megvilágítást és új adatokat ebben a könyvben. Az újszerűsége a könyvnek azonban nem is a részletében rejlik, hanem rendszerében. Abban az egyszerűségben, mely szerves egésze fogja át a zsidó életet, a zsidó kultúrát és a zsidó gazdasági, szociális, politikai és kulturális problémáit és világosan rámutat a látszólag különválnak tűnő jelenségek összefüggéseire. Mint ilyen egészen sajátos, újszerű munka, mely házagpótló volt, melyre nagy szükség volt és amelynek egyetlen zsidó házból sem szabad hiányoznia.

Bár a könyv nagyrészt a cionizmus és annak problémáit tölti meg, mégis általános zsidó jellegű és határozott, pozitív értéket jelent minden zsidó számára.

„A zsidókérdés kézikönyve” Danzig Hillél munkája, akitől sokat vár még a zsidó közösség és reméljük, gyakran fogunk még találkozni értékes munkáival.

Az Aviva-Barisszia a Kézikönyv kiadásával újabb nagy kulturális mérföldkővel járult hozzá az erdélyi cionizmus fejlődéséhez és szellemi tartalmának gyarapításához.

Weinberger Nándorné

Az országos megbeszélés

December 25-én és 26-án Szatmáron találkoznak Erdély cionistái. A Zsidó Nemzeti Szövetség Nagytitkói Bizottsága, a Wizo-föderáció vezetősége és a csoportok delegátusai, a különböző ifjúsági szervezetek konferenciákra ülnek össze Erdély eme északi városában.

A kétnapi tanácskozások hivatottak az általános cionista mozgalom és az egyes szervezetek aktuális problémáit megvitatni és megoldásához segíteni. Ezek a problémák magukban foglalják a szervezeti és kulturális feladatait az erdélyi cionizmusnak, valamint azokat a teendőket, melyek közvetlenül Palesztinával fűggenek össze.

Miként minden konferencia és országos megbeszélés, a szatmári cionista találkozó is méreletet hivatott felállítani a legutóbbi találkozás óta lezajlott munkaperiódusról és megállapítani hivatott a legközelebbi munkaperiódus programját és irányvonalait. A konferenciát jelentések újból a mozga-

lom megerősödését fogják érzékeltetni, de miként minden fejlődés és megerősödés, úgy a mi fejlődésünk is újabb és újabb kérdéseket, újabb és újabb feladatokat ró ránk. Vonatkozik ez épp úgy a Nagytitkói-Bizottsága tanácskozásaira, mint a Wizo országos megbeszélésére.

Az erdélyi Wizo-föderáció a lezajlott munkaperiódusban újabb csoportoktól gazdagodott, új helyiségekbe és új körökbe sikerült behatolni a Wizonak és a cionista eszmének, ugyanakkor régi csoportjaink is konszolidálódtak és az egész mozgalom újra megerősödve érkezik új konferenciája elé.

Reméljük, hogy a szatmári találkozás és országos megbeszélés a fejlődés és a megerősödés újabb fejezetét fogja megnyitni az erdélyi Wizo és az erdélyi cionizmus történetében és Wizo-delegátusaink a konferencián felbuzdulva új lelkesedéssel, új munkakedvvel és munkaerővel gyarapodva fognak vizsgálni csoportjukba a munka folytatására. Ez alkalommal a Young-Wizo is, mint élő

A palesztinai zsidó művészet problémái

Hogy egy ország vagy egy nép művészete és művészetfejlődése mennyiben függ a földrajzi, gazdasági és társadalmi helyzetétől, arra Erec Jiszrael iskolapéldául szolgálhat. Mint minden az Erecben, úgy a művészet is kezdeti fejlődésben van. Sajnos, általában igen kevesen kutatják azokat a tényezőket, melyektől ez a fejlődés függ és alig vannak le ezekből következtetést a jövőre.

Próbáljuk megvizsgálni ezeket a tényezőket. Mindenek előtt a művészetnek két fejlődési formáját kell megkülönböztetnünk: a formális (a külső anyagi) és a tartalmi (benső gondolati, eszmei) fejlődést. Fel fogjuk ismerni, hogy azonos tényezők különböző művészi ágakra különbözőképpen hatnak. Az összes művészi ágak közül például az irodalom fejlődött ki leggyorsabban és különleges palesztinai jellegű öltött, mert ennek „anyaga” a héber nyelv, a mindennapi használatban új-ágokban, gyűléseken, az utcákon gyors tempóban és saját módon (sokszor nem éppen előnyére) fejlődött. Ez a befolyás természetesen a benső tartalmat is érintette. A galutól való megszabadulás a cionba való hazatérési érzelmek és sokszor szentimentális kifejezései helyébe a mindennapi élet eseményei, a ma problémái nyomulnak mindinkább előtérbe, amelyeknek kifejezésére különösen a fiatalok, Zvi Grünberg, Scholonsky és mások, teljesen egyéni utakat találtak. Időközönként fel-fel lángol a vita arról a témáról a palesztinai irok orgánumban a „Mozzámim” és a „Ktuvin”-ban. Az irodalom ilyen szempontjára fejlődésének egyik nagyjelenséggel bíró tényezője, hogy az országban kiadott könyvek, az európai viszonyokhoz képest, nagyon olcsók, ezért nagy olvasótáborra és mindenütt a megfelelő visszhangra találhat. Az utóbbi időben számos könyvkiadó-vállalat alakult, melyek különösen a modern német, angol, orosz és amerikai irodalom termékeit adják ki jó fordításban. Ezáltal az olvasótábor irodalmi ízlése és kritikai érzéke nevelik. Alkalmam volt könyvkereskedésekben megállapítani, mily találon értékeli az átlagos olvasó az irodalom egyes termékeit.

Egészen másképp áll a helyzet a zenében. Mindenek előtt a dolog természetében rejlik, hogy itt a forma és tartalom közötti megkülönböztetés sokkal nehezebben állapítható meg. Bizonyos fejlődési hasonlatosság az irodalommal mégis fellelhető, különösen a dal szövegek és a téma választás terén. A zene fejlődése nem hatolt oly messzire. Az 1922-ben költött munkadatok és a maiak között azonban lényeges különbség van. Fél-évtől ezelőtt a munkaspárt szemínáriumban és a „Jophim” delegáltban M. Seira, Pastolsky és más szerzők dalait tanították, énekeltek és terjesztették. Ezekben a dalokban sokat énekelnek a Hazáról, a Természetről az Otthonról, de például a „Kezek” és „Az én kalapácsom” című dalok már egész újszerű, proletári vonást visznek be a zenébe is... Az egyetlen Joel Engel (megh. 1927-ben) az, aki olyan művet alkotott, amely a „palesztinai zene” jelzőjét valóban kiérdemli. Az ő dalait (különösen gyermekdalait) iskolákban tanítják és énekelik, néha kamarazene-koncerteken hallható egy-egy kwartettje, vagy kvintettje. (Telavivban van egy J. Engel kamarazenekar, mely speciálisan az ő műveivel foglalkozik). De ezzel meg is szűnt már a palesztinai zenealkotás. Ennek fő oka talán abban található, hogy a különböző befolyás gátolja a zene szabad fejlődését. Egyrészt a földrajzi momentumok az erős keleti befolyás (pásztor és a természet éneklő dalokban, a táncoknál sok arab motívum található) — másrészt a minden területen legaktívabb orosz-zsidó népréteg nem tud az orosz népi jellemvonásoktól elszakadni, ezért a legtöbb órának és melódiának erősen oroszos jellege van. (Nagyon sok olyan dallamot keltettek, amelyeket az éneklés, a harmonika és mandolinok általánosan variálnak — népmelódiaik, — illetve népdalokká), ez azonban lényegében véve nagyon kevéssel járul hozzá a művészet fejlődéséhez. Dalkörökben, munkáskörökbe Mendelsóhnt, Mozart, Beethoven, Händelt, a modernek közül Eisobert éneklék, — de palesztinai zenét nem igen hallani, mert még nincsen, vagy alig van.

Ugyan így áll a festészet is. Nemrég kiállítás rendeztek Haifába a Palesztinai művészek. Sok jó alkotást lehetett látni, de nem palesztinait. Az országot a legtöbb művészt csak formailag befolyásolja, különösen azokat, akik olajjal dolgoznak, — fellelkesülnek Palesztina derült égén, a szatófüldéken és az építkezések formáin — de alig találunk valamit, ami — sajátosan jellemző lenne. Csak nagyon kevés képből érezhető ki önálló szellem. Hermann Struck grafikai munkáiban és

Getrud Wolf Krakaueréin. A zöme mind párizsi, berlini vagy bécsi iskola.

A palesztinai művészet legkedvesebb gyermeke a színház. Itt van a Habimah, Ohel, Matate, de vajon melyik valódi palesztinai? A három közül egyedül a Matate (seprő) alapozta meg állandó jellegűt. Ez egy kabaré, jobban mondva kis művész-színpad, a szó teljes értelmében.

Többé, kevésbé eredeti formában, (országok!) művészi kiviteiben karrirodzsa ki a legutóbbi idők eseményeit és aktualitását, a választásokat, sportünnepélyeket, a turisztikát, a politikát, mindezeket párton „feleltien”, de azért szimpátiával a munkásság iránt. Hízagpóttásul egyfelváltással, szkecskek szolgáltatnak s hogy sohase legyen unalmas, ott van az elmaradhatatlan konferánsz. Ez a „Matate”. Van is sikere: ez azonban olcsó győzelem és azt hiszem, kevesen vannak Erec Jiszraélben, akik ezt a művészeti fejlődés jelentős járuléknak tekintenek.

A másik két színház mélyebben és komolyabban nézi feladatait és ezért nehezebb is a helyzetük. A színházaknak egyik alapos ismerője igen szellemesen jegyezte meg: „A „Habimah” Európából él és Erec Jiszraél felé tekint, az „Ohel” Erec Jiszraélből él és Európának kacsintgat.” (Azt, hogy „él” nemcsak anyagi értelemben gondolta.)

A utolsó két év repertoárja világosan mutatja hogy a megfelelő darabok kiválasztásának problémáját mily kevéssé oldották meg. A „Habimah” kitűnő művészei segítségével megengedhette magának, hogy a misztikus sorozat (Gólem, Dybuk, A bolygó zsidó) lezárása után két szélsőséges irányban kísérletezzon. Egyrészt Maugham „Szent láng”-ja, Molière „Tartuffe”-je — másrészt Shaw „Ördög tanítványa”, Frank Langers „Külváros”, Levik „Láncook” című darabokkal próbálkozott nagyszerű előadásokban. anélkül, hogy a közönségben jelentős visszhangot keltett volna, (kivéve a „Láncook”-at, ahol a darab orosz milieuje nyomott sokat a latba.) A „Külváros”-t például a sajtónak egyrésze mint „idegen milieujú”-t egyenesen visszautasította. Ugyanezen a napon új csarabball jöttek ki, Schalom Alechem: „Kétszázézer”-jével, ami a zsidó néplétséghöz való visszatérést jelentette. (Bár Granowsky rendezése igazabb és erősebb kellett volna, hogy legyen.)

A „Ohel”-nél is kísérleteznek. Csak hogy itt a művészi tudásban is nagy előmenetelt kellett tenni, olyan akadályokat legyűrni, amelyek a Habimah már régen túl van. Ez a sikert nagyon megnehezítette. Szervezetileg az Ohel a Hiszdruth Háovdímhoz tartozik, programjában azonban még sem jutott ez elegendő mértékben kifejezésre. Az első lelkes és lelkesítő előadásokban a zsidó néplétségtől és jelenét igyekeztek ábrázolni. (Perez-dramatizációk, „Jakob és Rachel” és Stefan Zweig Jeremiásának szabad feldolgozása által) és nagy umnka és pénzáladozatos árán nagy sikereket értek el. Erre az időre esnek az első kísérletek, hogy munkásdarabokat hozzanak színpadra: „A halászló” és Capeknek R. U. R.-ja. Később elhagyták ezt az irányt és a „Volpome”-val jöttek ki, majd egy német darabnak a palesztinai életbe való átültetésével próbálkoztak, ami teljesen megbukott, épp úgy mint az a kísérlet, melyet egy 16. századbeli lengyelországi legendával végeztek. Csak a legutolsó bemutatónak. Leinik Shopjának, mely az amerikai zsidó munkások életéről szólott, volt nagy sikere. A darab mély visszhangot keltett a munkásságban, mire mozgalom indult meg, hogy az Ohelt és a munkásságot közelebb egymáshoz és az Ohelt igazi munkásszínház tegyék. Persze még kérdéses, hogy a munkásszínház, mely ma tényleges szükségesség, képes lesz-e a palesztinai művészetet megtesztíteni. Mert alighogy a repertóár kérdéséhez hozzányul valaki, felhangzik a panasza: Irjatok darabokat nekünk! Az azonban, amit eddig alkottak a színházterületen, teljesen használhatatlan. Amilyen sokat és jól termeltek a regényírás, a lyra és az elbeszélés terén, oly kevés színpadíró van Erec Jiszraélben. És a kiállítások is a lehető legszívebbek.

Nem mehetünk el szó nélkül az összes művészetek legfiatalabbja, a film mellett sem. Itt igazán még csak kezdetét állunk és mégis — ezek az első látható kísérletek és az az intenzitás, amivel ennek a munkának neki fogtak, nagyon figyelemreméltó. A propaganda-filmektől eltekintve, melyek közül néhányat a Nemzeti Alapok rendeltek meg és melyeket nem lehet művészeti javaknak tekinteni, mert teljesen művészi eszközök melőzésével jöttek létre — ezen a téren ma három oldalon dolgoznak: az „Erec Jiszraéli” filmársaság egy rosszul sikerült purimi film

után („Vajhi bimé...”) kihozta első nagy filmjét: Nodéd „A vándor” címmel. Egy gyermekfilmet hoztak még ki, mely kis hibái ellenére is nagy sikert ért el úgy formai (új) orosz befolyás a képbeállításokban) mint tartalmi szempontból, mert igazán sikerült benne a palesztinai életet a maga valóságában, énlénkségében művésziileg ábrázolni.

A másik oldalon az Oga Film heti híradókat forgat, melyek közül néhányat már vetítnek is. Mindkettő munkáiból világosan látni, hogy készítésüknél arra is gondoltak, hogy műveikkel Erec Jiszraél határain kívül is hassanak, ami már a film természetéből következik, azonban ez az elgondolás nem maradhat az alakítás befolyás nélkül. Ha a filmen, könnyebb is egy nép, egy ország életét ábrázolni, mint a színpadon, irodalomban vagy festészetben, annál nehezebb ezt élethűen és hamisítatlanul alakítani, ha egy olyan közönségnél számítanak hatásra, mely ezt az életet nem ismeri. Hogy ezek filmek sikere igazán teljes-e, az attól függ,

hogyan fogadják majd Európában.

Míg ez a két társaság technikai és pénzügyi okokból csak néma filmeket készít, amelyeket többé-kevésbé alkalmas lemezre kísérnek, addig a varsói „Lew” filmársaság héber hangos filmet forgat. A „Saber” című filmet a Habima művészei játszóák és bizonyára művészi magaslaton fog állani, ha nem is lehet előre látni, hogy mennyire lesz palesztinai. A filmről eddig sem a sajtóval, sem a közönséggel nem közöltek közelebbi részleteket. Lehet, hogy a film, mely az utóbbi években oly rohamosan fejlődött, van hivatva arra, hogy a többi művészeti ágakat tulszárnyalja és hamarabb és a leg-tökéletesebben elérje azt, amit mindegyik művészi tevékenységnek a célja, minden vonatkozásban és megnyilatkozási formájában kifejeznie.

Minél jobban fejlődik Erec Jiszraél és Kristályosodik társadalmi, politikai alakulata, annál tisztább, tudatosabb és erősebb lesz művészete is. S. J. (Haifa)

WIZO-élet Palesztinában

Raanánán közgyűlést tartott a Hiszdruth Nasim Zionioth, a palesztinai Wizo föderáció csoportja, melyen mintegy száz nő vett részt. A közgyűlésen résztvettek a kolónia vezetői is. A raanani csoportnak százhusz tagja van, közülük sokan amerikai származásúak.

A Herzlija kolónián a Wizo csoportnak százharminc tagja van már.

Rison Lözionban a napokban avatták fel a Hiszdruth Nasim Zionioth első klubhelyiségét, ahol rendszeresen találkoznak a csoport tagjai, s amely valóságos centruma tevékenységüknek, különösen kulturális téren. A klub megnyitó ünnepségén a csoport titkárnője tartott rövid előadást, a Wizo palesztinai és Palesztinán kívüli problémáiról és feladatairól.

Az új német alijával érkező asszonyok a H. N. Sz. összes csoportjaiban megszervezték a maguk külön összejöveteleit.

A SZIGETI WIZO HIREI. November 24-én fényes sikerű estélyt rendezett a szigeti Wizo a Joung Wizoval karöltve az Uj ságitó klubban. Háziasszonyok voltak: Rosenkranz Márkuszné, Izrael Dezsóné, Kaufmann Hermanné, Weisz Sándorné, Adler Jenőné, Szuk Sándorné. A következő héten kulturstélyt rendezett a Wizo saját otthonában teával egybekötve. Háziasszonyok Salzbergerné és Fuchs Dávidné voltak. Az estély keretében dr. Fried Ábrahám tartott rövid előadást, majd Kaufmann Hermanné tartott sikerült revüt, Izrael Dezsóné pedig héber verseket adott elő sok érzéssel. — December 15-én az Uj ságitó klubban újabb estélyt rendezett a szigeti Wizo, melyen dr. Lax Farkasné, özv. Farkas Sámuelné, Müller Sándorné, Kreindlerné, F. Rochlitz Gizi, Herstig Miksáné, Pollák Ferencné, Mendelovits Antalné és Stahlné voltak. Az estély újabb sikert hozott a szigeti Wizonak.

A szurduki Wizo december 2-án jól sikerült teát rendezett Markovits Lázárné lakásán, melyen Salamon Jakabné a kolozsvári Wizo pénztárosa tartott élvezetes előadást palesztinai élményeiről a szép számban megjelent hölgyközönségnek.

Megalakult a brassói Joung-Wizo. November 29-én a neológ hitközség termében 42 leány és 20 Wizo asszony jelenlétében ünnepélyes keretek között megalakult a Joung-Wizo. Eiger Melanie, a Wizo elnöknője nyitotta meg a gyűlést, üdvözli a megjelenteket és intenzív munkára buzdítja a lányokat. Seidler ur a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja nevében üdvözli az alakuló Joung-Wizot. Goldné Bukarest, beszél a Wizo és Joung-Wizo munkaköréről és elért eredményeiről. Simon Magda a marosvásárhelyi Joung-Wizo volt titkárnője szép beszédben vázolja a sok munkalehetőséget a Joung-Wizo keretén belül, ismerteti a marosvásárhelyi Joung-Wizo eddigi működését és buzdítja a lányokat, hogy minél aktívabban dolgozzanak. Miután a közgyűlést csak december végére fogják összehívni, átmeneti vezetőséget választottak. Elhatározták, hogy megalakulásukat közlik a központonál és kéri a Joung-Wizo újság megindítását és a program beklődését. Második ülésükön megállapították a programot, mely szerint dolgozni fognak és elhatározták idegen előadók meghívását, akik cionista és általános zsidó témájú előadásokat fognak tartani. A héber tanulást is azonnal megkezdik. Átvesszik a KKL-perselyek irtítását a Wizo csoporttól. Az ideiglenesen megválasztott vezetőség a

Az első ilyen összejövetelt Rison Lözionban tartották meg, amelyen Nanny Margulies asszony elnökölt.

A rechoboti csoport november 25-én pompás fogadtatást rendezett dr. Vera Weizmann tiszteletére, aki férjével együtt, mint ismeretes, itt telepedett le a mezőgazdasági vegytani intézet mellett.

A H. N. Sz. országos végrehajtó bizottságának legutóbbi ülésén többek között elhatározták, hogy minden helységben és minden csoportban külön bizottságokat alakítsanak, a célból, hogy a nők választójogát és politikai jelentőségét biztosítsák a különböző autonóm testületekben, a községi tanácsokban, a hitközségekben és a nemzeti gyűlekezetekben. A bizottság fog gondoskodni arról, hogy az ezen testületekre kiirt választásokon a nők minél nagyobb és jelentősebb számban vegyenek részt.

Következő: Elnöknő: Vera Golfinger, alelnöknők: Bársony Ibolya és Róth Klára, titkárnő: Stern Eszti, jegyző: Griffel Klára, pénztáros: Goldsmann Suse, ellenőrök: Glück Mirjam és Vámos Irén, KKL munkatársak: Schechter Irén, Goldstein Annak, Glück Mirjam, Kretsch Sári, Strém Böske, Nagy Ágatha, Weinberger Ibolya, Löwy Ella.

A dési Wizo hírei. A dési Wizo legutóbbi Grossmann Miksáné lakásán rendezett nagy sikerű teát, melynek keretében dr. Baer Emma neuelné tartott előadást „Az új zsidó nő típusa” címmel. Az előadó ezután egy aktuális költeményt szavalt el.

A marosvásárhelyi Joung-Wizo-csoport a chanuka-hét alatt hat teát délutánt rendezett. Teadélutánok voltak Kelemen Pininé, Moskovits Lucynál, Molnár Nusinál, Simon Klárinál, Rosenfeld Elisávnál és Várnai Ferikénél.

Megjelent A ZSIDÓKÉRDÉS KÉZIKÖNYVE

300 oldalos vaskos mű

Első magyarnyelvű enciklopédikus összefoglalása

a zsidókérdésről, a zsidóság történelméről, szociológiájáról, az antiszemitizmusról, az asszimilációról, a zsidóság világhelyzetéről, a cionizmusról, és Palesztináról szóló ismereteknek.

Ára 100 lej Megrendelhető az UJ KELET könyvosztályánál

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Assanesti 4.

Manolescu-Brüsszelből jelent meg a Gheorghiu-Deba utazott.

Cadere román szöveg rendezett társaság. Krakói meghatalmazott. Krakói társadalmi társaság teletére a város. Cadere román szöveg rendezett társaság teletére a város.

Vilámcsog a „Repülő szálló” Repülő szálló angol katonai. Azt hiszik, hogy kezében zubant. zsinhelye igen nagy, hogy csak ez old.

Anglia nem szabadságát a... ből jelentik: pénzügyminiszter. stabilizálása csak operáció teljes jelenlegi körülmények nem engedheti akciószabadságát.

Rp. patta érre bö Fö Man

Dinamika lomban Pyreus uszban ismeret dinamikus mer egy személy telen, hogy a Venizelos-per teni. Az esküő őrszemek őrzik.

Ertekezle zakéntestület. vezetősége és határozta, h intézöbizottság megbeszélésre jeit Szatmárra első önálló ért galom sorából kom ifjusági e hivatott új ak csolatot terem között úgy a délyi cionizm Nöszüat remé gyobb számb megbeszélésen zakéntestület dr. Mózes Ló Dauzig Hillél mokat tartani

Koloz

HIREK

— Manolescu-Strunga Hágába utazott. Brüsszelből jelentik: Manolescu-Strunga miniszter Gheorghiu képviselő kíséretében Hágába utazott.

— Cadere román követ tiszteletére ünnepséget rendezett a krakkói román-lengyel társaság. Krakkóból jelentik: Cadere román meghatalmazott miniszter meglátogatta a krakkói társadalmi klubot, ahol a román-lengyel társaság ünnepséget rendezett a tiszteletére a város előkelőségeinek részvételével. Cadere beszédet, amely kihangsúlyozta a román-lengyel barátság kimélyítésének fontosságát, nagy lelkesedéssel fogadták. Cadere az alkalommal átnyújtotta Smulenszki krakkói egyetemi tanárnak a Román Koronarend parancsnoki érdemrendjét.

— Villámcsapás következtében zuhant le a „Repülő szálloda”. Kairóból jelentik: A Repülő szálloda áldozatainak holttesteit egy angol katonai repülőgép Kairóba szállítja. Azt hiszik, hogy a gép villámcsapás következtében zuhant le, mert a szerencsétlenség színhelye igen alkalmas a leszállásra, úgyhogy csak ez oka lehetett a katasztrófának.

— Anglia nem hajlandó feladni akciószabadságát a valuta tekintetében. Londonból jelentik: Az alsóházban Chamberlain pénzügyminiszter kijelentette, hogy a font stabilizálása csak akkor kívánatos, ha ez az operáció teljes biztossággal történhetik. A jelenlegi körülmények között azonban Anglia nem engedheti meg azt a kockázatot, hogy akciószabadságát a valutát illetőleg feladja.

— Izületi csúszál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egyöntetűen dicsérik a Ferenc József víz rendkívül enyhe és jótévő hatását vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál, továbbá sérvben szenvedőknél is.

— Rövid hírek mindenünnen. A római gránátosok 400 embert számláló zászlóalja megérkezett Saarbrückenbe. A pályaudvaron nagy tömeg kíváncsi várta az olaszokat. — A cseh-szlovák hegyvidék több pontján havazások indultak meg. — A hamburgi város-házán ünnepélyesen fogadták a Newyork német öceánjáró legénységét, amelynek tagjai napokkal ezelőtt hatalmas viharban megmenekültek a norvég tengerezeket süllyedő hajójukról. — Belgiumban a világiállítás céljaira 44 ezer négyzetméteres területen új városrész épül maradandó építményekkel. A sportstadion 90 ezer néző befogadására lesz alkalmas. — A hóhiány az idegenforgalomnak károkat okoz Svájcban. A három hét óta tartó rendkívül enyhe időjárásban a hó két-ezer méter alatti pontokon mindenütt eltűnt. A két encián az alpesi réteken mindenütt nyílik, mintha tavasz lenne. — Jarmila Novotna operatőrnő jelenleg az Egei tenger partvidékén filmel. Csak a külső felvételek készülnek Görögországban, míg a műtermeket Bécsben fogják felvenni.

— Emelkedett a munkanélküliek száma Franciaországban. Párizsból jelentik: A segélyezett munkanélküliek száma 395 ezerre emelkedett. Számuk 110 ezerrel magasabb mint az elmúlt év hasonló időpontjában.

— Elutasították a Citroen-művek hitelezőinek csodnyitási kérését. Párizsból jelentik: Seine-departement kereskedelmi bírósága elutasította a Citroen-művek hitelezőinek csodnyitási kérését s a bírói likvidálást rendelte el. A munkásszervezetek küldöttségileg kérték a munkügyi minisztert, hogy az üzem kuszóbban álló tíz napos szüneteltetésének idejére a munkásságnak utaljanak ki munkanélküli segélyt.

— Megérkezett az új szovjetkötet Párizsba. Párizsból jelentik: Potemkin, eddigi római szovjetkötet, akit kormánya hasonló minőségben Párizsba nevezett ki, megérkezett a francia fővárosba.

— Franciaország is felmondani készül a washingtoni tengerészeti egyezményt. Párizsból jelentik: A Reuter távirati iroda párizsi jelentése szerint Franciaország is felmondani készül a washingtoni tengerészeti egyezményt.

— Újabb náci-letartóztatások Ausztriában. Bécsből jelentik: Felsőausztriában 180 nemzeti szocialistát, köztük 24 vezetőt, tartóztattak le.

— Ismétellen felmentették Insull bankárt. Csikágóból jelentik: Az esküdtsek újból felmentette Insull bankárt, a Middlewest társaságnál elkövetett hűtlen kezelés vádjá alól. Insullt január 15-én ismét bíróság elé állítják egy másik vállalat ügyében.

— Január 22-ig tart a magyar törvényhozási szünete. Budapestről jelentik: A magyar törvényhozási szünete január 22-ig tart. Kormánykörökben remélik, hogy a szünete végén megkezdődő új ülészak elején már előterjeszthetik a választói reformot a parlament elé.

Megnyitá

MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BECSI UCCA 2.
Négyemeletes, újjáépített palota a Belváros legszébb helyén. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdőszobás és telefonos szobák. Lift. Udvari szobák P 4, uccai szobák P 6-tól. Étterem házi kezelésben. Diétás konyha.

BALOGH JOSEF
a Berliini téren volt
Merán szálloda tulajdonosa.

FORVIL-t és ANEMONOS-t ajánljon

— Haggybor-tea az új klubhelyiségben. Vasárnap délután a Haggybor új klubhelyiségében, az azelőtti Pallas-termekekben rendezi meg szokásos teadélutánját.

— Ceylon szigetén malária és árvíz pusztít. Londonból jelentik: Ceylon északnyugati részében malárián kívül árvíz és hernyójárás pusztítanak. Több helyütt éhínség lépett fel. A lakosság kínifogyasztásának emelkedése rendkívül magasra fokozta a gyógyszer árát. A hatóságok igyekeznek hivatalos uton új készleteket beszerezni s kiosztani.

— Süri kód terjed London felett. Londonból jelentik: Áthatolhatatlan sűrű köd terjed London felett s hátráltatja a karácsonyi üzleti forgalmat. A lámpák égnek nappal is az utcákon. A hajózás a Themsetorakolatban továbbá a délkeleti és keleti partvidék mentén teljesen megszűnt a vas-tag kód miatt.

— Sirkövetés. Vasárnap, e hó 23-án lesz a huedini zsidó temetőben ünnepélyes keretek között megtartva néhai Kohn Salamon sirkövetése. Kohn Salamon z. l., ki 37 évig viselte gondját a huedini lakosságnak és mindenkor szívesen segítette zsidó testvéreit, a vallás-nemzeti gondolat első követői közé tartozott. Jámbozságával, puritán beállítottságával és szolgálatkészségével az egész város és vidék köztisztelést és szeretetet vívta ki magának és családjának.

— A Wizo héber-angol illirés esti tanfolyamot rendez képesített középiskolai tanárok vezetésével. Jelentkezni a Zsidó Nemzeti Szövetség irodájában (str. Saguna 7) 11-12 között.

— Üde, friss ápoit lesz az arca és teste ha Földes-féle Margit-crémet használ.

— Január 12. Zsidókórházi bál. Az Zsidókórházi bál előkészületei már befejeződtek, a meghívók országszerte szétmentek és már most látszanak annak a rendkívül nagy sikernek a körvonalai, amelyekre a rendezőség odaadó munkásságával és az egyesület vezetősége közhasznú működésével minden tekintetben reáshagált. Ez a bál magasan fölülte áll a legtöbb hasonló rendezvénynek, mert az nem csak egy sablonos mulatságot jelent, hanem Erdély előkelő közönségének évről-évre megismétlődő találkozását a legszebb jótékony jégyszobák. Hogy ezenfelül ezen a bálon az elsőrangú buffet és a legjobb zene fogja szórakoztatni a bálzókat, az mindenki előtt, aki a megelőző kórházi bálakon résztvevett, csak természetes. Kétségtelen, hogy ez a bál — mint az eddigiek, csak egy — nem korrigálható — hiányt fog felmutatni, azt t. i. hogy még a legjobban sikerült báloknak is a késő reggeli órák a befejezést jelentik.

— Rég bebizonyított tény, hogy az ember, naponta a levegő porával több millió baktériumot lehel be. Óvakodjék a fertőzéstől „Diana” sóborsszesszel elkészített szájjvíz használatával.

— A „Mera” autobszállalat 1934 december 24-től 1935 január 6-ig beszűkült terjedő időre a menetidőjét lényegesen csökkentette a vállalat azon vonalán, melyek a v. m. t. l. páruhazamon haladnak. Bővebb felvilágosítások szerezhetők a vállalat jegyirodájánál: Cluj, telefon 155 és 333, Satu-Mare, telefon 99, Baia-Mare, telefon 66, Zambruja, telefon 99.

A moszkvai „Prawda” Jugoszláviát teszi felelőssé Kyrow meggyilkolása miatt

Párizs, december 22. A moszkvai Pravda támadást intéz Jugoszlávia ellen amiatt, hogy eltűri, hogy az emigránsok lapokat tartanak fenn, amelyekben a népbiztosok kiirtására hívják fel az emigránsokat. A Kyrow-gyilkosság ennek az aknamunkának tudható be. Kyrow is azon a listán szerepel, amelyet a belgrádi emigránslap között a meggyilkolandó orosz vezetők neveivel.

Párizs, december 22. Az Izvestija támadást intéz a Zinowjew és Kamenew vezetése alatt álló ellenzék vezetői ellen, akiket a Kyrow-gyilkosságot előidéző összeesküvés értelmi szerzőinek és irányítóinak tekint.

Lysiform

intim testápolásnál nélkülözhetetlen, biztos védőszer kellemetlen megkezelések ellen.

— A magyar zenekonzervatóriumi növendékek hangversenye. Tegnap este tartották meg gazdag programu hangversenyüket a kolozsvári Magyar Zenekonzervatórium iskolai növendékei. A gazdag műsor keretében a konzervatórium felvonultatja egész fiatal tehetséges gárdáját — a jövő hegedűművészeit, zongoristáit és énekesit — mintegy bizonyítékul annak a művészi munkának, amit a konzervatórium tanári kara folytat a fiatal, igen tehetséges zene-növendékek képzése terén. Első elemi iskolás gyermekektől, akik kedvesen, ösztönözéssel megérzéssel és máris láthatóan jó iskolázottsággal adják elő kis zongoradarabjaikat, a konzervatórium hangversenyén szerepeltek olyan komoly és sokat ígérő tehetségu fiatal fiúk is, mint Halász Sándor, Pollermann Aranka tanítványa, aki igazi komoly műérzéssel és korához szinte meglepő technikával és tudással hegedülte Rode VII-ik koncertjét és a nagyszámu közönség előtt igazi komoly sikert aratott. Igen tehetségesnek mutatkozott a növendékek közül még a tizéves Czitrom János, Salamon Etelka tanítványa, aki Compagnoli: Románát és Mozart: Menüettjét adta elő. Különlegesen kiemelkedő pontja volt még az estének a növendékek vonósegítségének Mascagni: Intermezzo és Grieg: Ásés Tod előadása Lázár Jenő tanár kitünő dirigálása alatt. A vonózenekar előadása messze túlemelkedett az átlagos nívón különösen Lázár Jenő kitünő vezetése alatt és sok komoly tehetségu tanítvány játéka folytán.

Kolozsvár karácsonyi szenzációja HAROLD LLOYD: A Diktátor az Urániában

